

Zaključni račun 1975

LETO 1975 JE ZA NAMI, ZA NAMI PA JE TUDI ZAKLJUČNI RAČUN, KI PONAŽARJA V DENARJU IZRAŽENE USPEHE DELA IN POSLOVANJA. RADI BI POSREDOVALI VSAJ NEKAJ GLAVNIH PODATKOV, KI NAM BODO S PRIMERJAVO S PREDHODNIMI DOSEŽKI ŽE POKAZALI TENDENCO GIBANJA DENARNIH TOKOV, STREMLJENJE PO NAPREDKU PA TUDI NAŠE SLABOSTI.

Celotnega dohodka smo v letu 1975 na nivoju OZD dosegli 1.082.591 tisoč novih dinarjev, kar je za 46 % več kot v letu 1974. To je velik skok, posebno še, če upoštevamo, da se povprečno število zaposlenih ni bistveno povečalo. Vendar pa nam to povečanje celotnega dohodka ne pove kaj dosti; nanj lahko vpliva vsaka sistemska sprememba. V celotnem dohodku so namreč zajeti odnosi med TOZD v obliki interne realizacije, katera se s formiranjem novih TOZD neprestano veča. Tudi strukturalne spremembe proizvodnje lahko vplivajo na višino celotnega dohodka. Več materialnih stroškov in manj vložene dela povečuje celotni dohodek pri istem potencialu izkoriščenih kapacitet. Zato bomo od celotnega dohodka od-

šteli porabljen sredstva v višini 763.143 tisoč dinarjev in dobili doseženi dohodek 319.448 tisoč dinarjev, ki pa tudi presega doseženi dohodek leta 1974 skoraj za 51 %. To pa je že trdno merilo vrednosti vloženega dela, ki se nanaša na doseženo realizacijo. Ta tendenca povečanja dohodka je pozitivna in da med drugim tudi misliti o spremembi asortimana proizvodnje na bolj komplicirane izdelke, to je take, ki zahtevajo več ur vloženega dela za posamezen izdelek. Res je, da na volumen dohodka vpliva še niz drugih vzrokov, ki pa so vsi več ali manj posledica raznih samoupravnih sporazumov ali zakonskih predpisov. Dejstvo pa je, da pokrivalo vse obveznosti iz dohodka, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

	(v tisočih din)	1974	1975	%
pogodbene obveznosti		20.971	36.109	172
zakonske obveznosti		20.871	31.468	151
osebni dohodki in prejemki		148.479	207.939	140
ostanek dohodka		21.641	43.932	203
skupaj		211.962	319.448	151

		%
Ko smo iz doseženega dohodka pokrili vse pogodbene obveznosti, vse zakonske obveznosti ter osebne dohodke, ki se nanašajo na doseženo realizacijo, smo dobili v primeru pozitivnega poslovanja neko razliko, to je ostanek dohodka, ki ga delavci po zaključnem računu razporejajo. To je najbolj zanimiva kategorija in jo bomo zato specifikirali po udeležbi:		
TOZD PI	26.092	59,4
TOZD FI	12.444	28,3
TOZD SE	2.447	5,6
TOZD IVET	846	1,9
TOZD IRRP (v pripravi)	204	0,5
TOZD ZSE	981	2,2
TOZD LINT	378	0,9
TOZD ICL	540	1,2
OZD	43.932	100

Doseženi ostanek dohodka pa so delavci posameznih TOZD razporedili tako:

		%
v poslovni sklad	14.992	34,2
v rezervni sklad	2.616	5,9
v sklad		
skupne porabe	19.597	44,6
za obveznosti po sprejetih sporazumih	6.727	15,3
skupaj	43.932	100

Če analiziramo posamezne namene delitve ostanka dohodka, lahko ugotovimo, da smo komaj dobro tretjino vložili v razširjeno reprodukcijo. Pri tem pa moramo vedeti, da pravzaprav lastna sredstva organizacije združenega dela tvori tudi formirana amortizacija v višini 41.633 tisoč din ter skupni znesek 56.625 tisoč novih dinarjev predstavlja skoraj 9 % dosežene eksterne realizacije.

Medtem, ko je dotiranje v rezervni sklad relativno nizko, je pa izvršeno v okviru obstoječih predpisov, predstavljajo sredstva, namenjena skladu skupne porabe, zelo visoko udeležbo. Poleg izdatkov, ki so predvideni že po sindikalni listi in samoupravnem sporazumu panoge (regres za letni dopust, odpravnine, nagrade jubilarom itd.), smo delavci naše organizacije združenega dela namenili več kot tretjino teh sredstev za izgradnjo ambulant in stanovanj. Dobrih 15 % od ostanka dohodka pa smo po že obstoječih samoupravnih sporazumih namenili za:

	(v 000 din)
Ljubljanski cestni križ	1518
potrebe krajevnih skupnosti	987
izpadli transportni dohodek	1909
izpadli dohodek elektrogospodarstva	2313
(Nadaljevanje na 2. str.)	

Preteklo je leto dni in spet bomo v naši delovni organizaciji volili nove delegate v organe upravljanja. Zaradi nastalih sprememb in dopolnitev samoupravnih aktov, ki smo jih potrdili na zadnjih zborih delavcev, bomo temu primerno prilagodili tudi postopek za volitve novih delegatov. Volitve morajo biti izvršene do konca aprila, zato jih bo delavski svet delovne organizacije razpisal še ta mesec. Letos bomo izvolili polovico delegatov v delavski svet delovne organizacije in v delavske svete TOZD ter delovno skupnost SSP, ki bodo zamenjali tiste delegate, katerim letos poteče dvoletna mandatna doba. Na novo pa bomo izvolili delegate za dvoletno mandatno dobo v novoustanovljene odbore za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu in v odbore samoupravne delavske kontrole, kjer vsem delegatom poteče mandat.

Ne velja pa to načelo za novo TOZD IRRP, kjer bodo delavci volili v nove samoupravne organe prav vse delegate in to polovico za enoletno, drugo polovico pa za dvoletno mandatno dobo. V TOZD bomo izvolili še ostale delegate z ozirom na poseben družbeni pomen te TOZD, ki ima zato tudi dvodomni sistem samoupravnih organov.

Delavski sveti pa bodo izvolili na svojih sejah še delegate v izvršilne odbore družbene samozaščite, kakor tudi delegate v poslovodne odbore TOZD. Velja pa omeniti, da letos ne bomo volili delegatov v upravni-izvršilni odbor

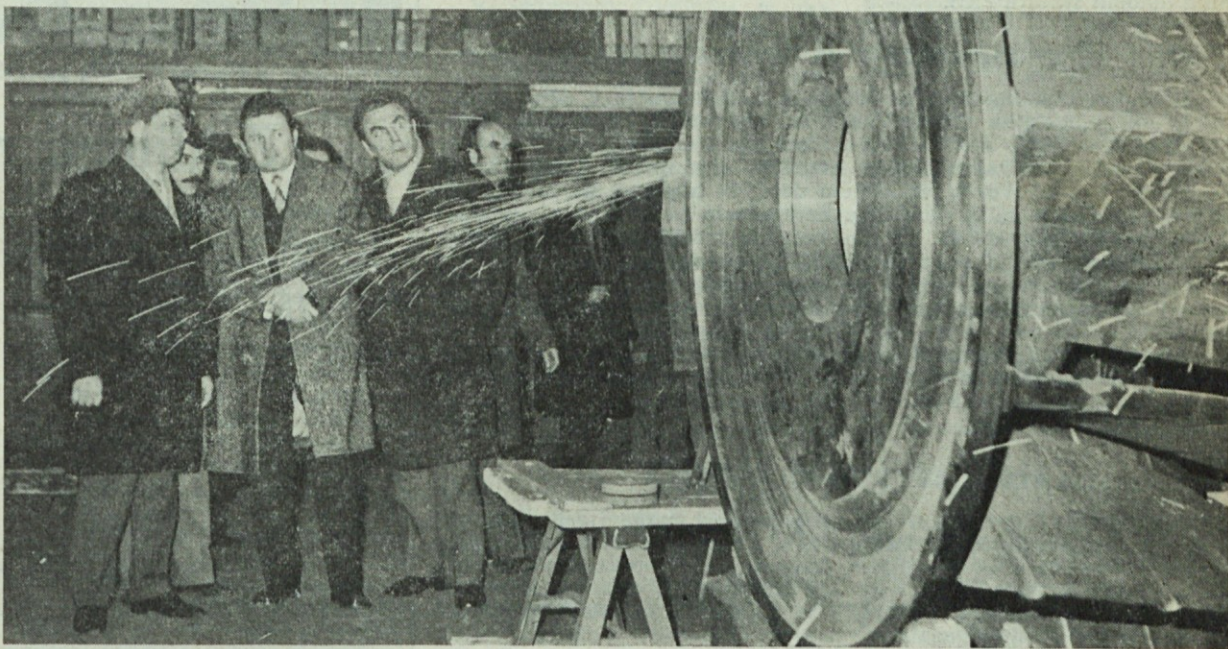
VOLILI BOMO

delovne organizacije, ker smo le-te izvolili za dvoletno mandatno dobo že lani.

Volitve novih delegatov predstavljajo eno najpomembnejših nalog družbenopolitičnih organizacij, posebno osnovnih organizacij sindikata v TOZD in v delovni skupnosti SSP, ki so nosilec volilnih procesov. Izbrati moramo tiste delavce, ki so ustvarjalni in odločni borci za uresničevanje delegatskih razmerij in ki imajo visoko stopnjo socialistične samoupravne zavesti (ki v najožjem smislu opredeljuje dolžnosti, pravice in odgovornosti pred temeljno samoupravno skupnostjo, kakor tudi pred družbeno skupnostjo). Dosledno uresničevanje delegatskega sistema zahteva takšne delegate, ki ne bodo »samotni strelci« v samoupravnih organih, brez stališč delegatov, temveč morajo imeti oblikovana stališča in pooblastila na eni strani ter ustrezne pogoje, na osnovi katerih bodo lahko oblikovali stališča in sklepe.

Zato je pomembno, da so delegati zajeti iz vseh delovnih okolij in struktur, da bodo v samoupravnih organih izraženi resnično vsi interesi in hotenja delavcev. Tak način dela v naši delovni organizaciji še ni povsem zaživel, zato je prav zdaj priložnost, da pripravimo organizacijske predpogoje za vsebinsko poživitev delegatskih razmerij.

Romunska vladna delegacija v Litostroju

Konec februarja se je mudil na obisku v Sloveniji podpredsednik romunske vlade Gheorghiu Oprea, ki je s tem vrnil obisk predsedniku izvršnega sveta SR Slovenije Andreju Marincu. V delegaciji sta bila tudi Kornel Pinzaru, pomočnik ministra za strojogradnjo in Romeo Vladovianu, direktor v istem ministrstvu.

Med obiskom v Sloveniji so gostje obiskali vrsto delovnih organizacij — med njimi tudi Litostroj.

Potem, ko so si ogledali litostrojske proizvodne obrate, so se romunski gospodarstveniki pogovar-

jali o sodelovanju med romunskimi podjetji strojegradnje in med Združenimi podjetji strojegradnje, kjer so med drugimi vključeni Litostroj, Agrostroj, Metalna in Gostol — katerih predstavniki so tudi sodelovali na razgovorih.

Ugotovili so, da obstajajo velike možnosti sodelovanja in izmenjave izkušenj ter skupnega nastopa na tretjih tržiščih. Sodelovanje bo osnovano na dolgoročnem sporazumu, veljavnem 10 in več let. Za konkreten pregled in pripravo dolgoročnih projektov se bodo kmalu srečali ustrezni strokovnjaki.

Novi sistem obračuna celotnega dohodka

Zvezni izvršni svet je proti koncu leta 1975 sprejel dva zakona, ki bistveno spreminjata dosednji način ugotavljanja celotnega dohodka temeljnih organizacij združenega dela po fakturirani realizaciji. To sta zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela in Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev. Ta nova zakona se po svoji vsebini dopolnjujeta, tako da je drugi zakon logično nadaljevanje prvega.

Zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka TOZD določa, da je celotni dohodek plačana realizacija.

Po vojni smo imeli več sistemov ugotavljanja celotnega dohodka:

— do leta 1953 je bil v veljavi sistem obračuna po fakturirani realizaciji. Račune je plačevala avtomatično banka.

— od 1953 do 1962 velja sistem obračuna po fakturirani realizaciji, po katerem se je ugotavljal in delil dobiček.

— od 1962 do 1968 je veljal sistem plačane realizacije,

— od 1968 do 1975 pa sistem obračuna po fakturirani realizaciji.

V letu 1976 začne veljati nov sistem obračuna po plačani realizaciji.

Že v sistemu fakturirane realizacije (od 1968 do 1975) je prišlo leta 1972 do poprave ugotavljanja celotnega dohodka, tako da se je finančni rezultat popravil za odpise terjatev, starih nad zakonitim rokom, kasneje se je v ta sistem vključil še popravek finančnega rezultata za odpis zaloga, starih nad zakonitim rokom. Ugotavljalo se je namreč, da TOZD zaradi inflacije kopičijo prekomerne zaloge materiala, da proizvajajo izdelke, ki ne gredo v prodajo, in da prodajajo, ne da bi se prepričale o možnosti plačila. (Nadaljevanje na 2. str.)

Peta seja Centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije, katere priprave so trajale skoraj pol leta, predstavlja eno pomembnejših sej najvišjega organa ZKS. Poglobljene priprave in široka javna razprava so v pravem pomenu besede razgibale slovenske komuniste. Vsebinsko izredno bogate razprave na seji CK in konkretno opredeljeni sklepi so pomembna osnova za temeljito preanaliziranje samega sebe in osnovnih organizacij ZK, v katere smo vključeni.

Aktivnost litostrojских komunistov v letošnjem letu poteka prav na tem polju. Skoraj vse osnovne organizacije so že razpravljale o konkretnih nalogah in programih, ki izhajajo iz stališč in sklepov pete seje. Čez nekaj dni bomo potek razprav in programe pregledali na seji Sveta ZK Litostroj. Na tej seji bomo ocenili še predloge programov komisij pri Svetu ZK, ki bodo sestavljali delovni načrt Sveta ZK Litostroj za tekoče dveletno mandatno obdobje.

IDEJNOPOLITIČNA OCENA STANJA

Sklepni dokument 5. seje CK posveča osrednjo pozornost dejavnosti osnovnih organizacij ZK, ki morajo postati resnične nosilke družbenopolitičnega dela v svojih okoljih. Pomembno je, da povečamo učinkovitost osnovnih organizacij, posebno pri vsakodnevem urejanju drobnih problemov delovnega človeka.

Na osnovi kongresnih dokumentov in dokumentov 5. seje CK mora vsaka osnovna organizacija izdelati idejnopolitično oceno stanja v svoji sredini. Potrebno je predvsem spregovoriti o realni oceni razmer, saj tudi gradivo 5. seje ob vsakem primeru posebej analizira dejansko stanje, ga primerja s tistim, kar naj bi na podlagi kongresnih resolucij dosegli, poudarja uspehe in sočasno opozarja na poglobitvene slabosti. Sicer bi morale biti ocene idejnopolitičnih razmer stalne, saj ne moremo »na pamet« izdelovati delovnih in akcijskih programov, kot je bilo do sedaj to še mnogokje. Vemo, da je sleher na razpravi in akciji brez temeljitih idejnopolitičnih analiz lahko samo površinska in obsojena na neučinkovitost in dolgotrajnost. Go-

Kako komunisti uresničujemo družbeno vlogo

tovo pa je, da do takšnih ocen pridemo le, če začnemo takoj odpravljati forumsko delo in formalizem, ki sta še močno zakoreninjena v partijskih vrstah.

Seveda moramo, mnogo bolj smelo kot do zdaj razvijati pristnejše tovariške odnose ter kritiko in samokritiko. Kritika v ZK je vse preveč kritika pojavov in družbenih procesov, ki ne opozarja na nosilce kritiziranih pojavov in procesov. Zato je nujno, da v ZK razvijemo takšno kritiko, ki to ugotavlja ter je hkrati ustvarjalna in mobilizatorska. Organizacije ZK, v katerih kritika in samokritika nista razviti niso v celoti naravnane v preobrazbo družbenih odnosov ter torej niso v središču družbenih in revolucionarnih dogajanj. Samokritika in kritika znotraj organizacije ZK ali celo samo med štirimi stenami nista dovolj. Zato moramo ti dve vrlini komunistov povezovati z delom le-teh med delovnimi ljudmi, saj je javno revolucionarno delo lahko pravi vrelec kritike in samokritike, ki žene razvoj naprej.

Za ugled zveze komunistov, mobilizacijsko vlogo in seveda komunistični vpliv med delovnimi ljudmi je izredno pomemben tudi moralnopolitični lik komunista. Tovariš Tito prav temu daje velik poudarek, kar je ponovil tudi ne dolgo tega v intervjuju »Vjesniku«. Velja razmisliti ali se naša ravnanja skladajo z moralnopolitičnimi normami, ki jih opredeljuje statut ZK.

Sprejete programe in sklepe moramo sproti in ustvarjalno spreminjati v akcije in naloge v svojem okolju. Za učinkovitejšo delovanje organizacij ZK morajo vodstva v okviru nalog in ob poznavanju problematike izdelati programe dejavnosti in konkretne zadolžitve članov.

Stalno je potrebno ocenjevati in spremljati učinkovitost in obseg družbenopolitične aktivnosti članov. Dosledno moramo uveljavljati načelo, da mora biti vsak član aktivist SZDL ter drugih družbenopolitičnih organizacij, ki jih socialistična zveza povezuje v enotno akcijo. Člani ZK, ki so vključeni v OO ZK v TOZD in v drugih samoupravnih skupnostih, morajo aktivno in ustvarjalno delovati tudi v krajevnih skupnostih, saj opazamo na tem področju precejšnjo vrzel. O članih, ki niso aktivni in nočejo prevzeti posameznih dolžnosti, je potrebno razpravljati in vzgojnopolitično ukrepati v skladu z ustreznimi določili statuta ZKS.

SKRB ZA SPREJEMANJE V ZK JE STALNA NALOGA

S svojim idejnopolitičnim delom in z aktivnostjo v družbenopolitičnih organizacijah morajo člani ZK zagotavljati možnosti in pogoje za stalen priliv novih članov. Skrb za sprejemanje novih članov v ZK je trajna in stalna naloga osnovnih organizacij. Člani ZK naj postanejo tisti delavci v združenem delu, ki uspešno, ustvarjalno in odgovorno delajo na svojem delovnem mestu in ki so se izkazali z družbenopolitičnim delom ter so brezkompromisni borci za samoupravne socialistične odnose. Nihče, ki ne dela aktivno v eni od družbenopolitičnih organizacij, ne more biti sprejet v zvezo komunistov. V tem smislu moramo zaostri sprejem in dosledno upoštevati kriterije, za katere smo se dogovorili na kongresih. Dolžni smo preprečiti vstop v ZK tistim, ki imajo pri tem svoje osebne cilje in interese. Sprejem je razredno vprašanje, zato moramo spremljati aktivnost ter idejno usmerjenost vsakega posameznika, ki je kandidat za vstop v to organizacijo.

POLITIČNI AKTIVI

Na 5. seji CK je bila precejšnja pozornost namenjena političnim aktivom. Kakšna je sicer njihova vloga? Politični aktiv v širši sestavi je zbor — oblika zbiranja članov vodstev družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter odgovornih družbenopolitičnih delavcev, da bi se hitro seznanili s posameznimi vprašanji ali pa jih zaradi enotne akcije pojasnili.

Seveda pa ne smejo biti politični aktivni v ožjem sestavu oblika, od koder se da družbenopolitično akcijo voditi hitreje in po občutku posameznikov, »ki govorijo odprto«, v resnici pa le po lastnem občutku, na osnovi argumenta moči, ne pa da na osnovi moči argumentov prihajajo do rešitev posamičnih problemov. S takimi načini delovanja in koordiniranja se še vedno vsiljujejo sklepi, ki jih v širši sestavi zaradi ozkosti ali enosmernosti ne bi bilo mogoče sprejeti.

Na 5. seji CK ZKS smo govorili, kot sem uvodoma omenil, predvsem o uresničevanju družbene vloge in o krepitvi ZKS v boju za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, zato vrste področij nisem posebej omenil, pa čeprav bi zaslužile izjemno pozornost.

Ivan Elikan

NOVI SISTEM OBRAČUNA...

(Nadaljevanje s 1. str.)

čila kupcev. Vse to in še marsikaj drugega je imelo za posledico padanje likvidnosti in povečanje stopnje inflacije. Na kratko rečeno: več smo trošili, kot smo ustvarili. Oba nova zakona naj bi odpravila zgoraj omenjene pomanjkljivosti.

Kaj je celotni dohodek po plačani realizaciji v smislu novega zakona?

Celotni dohodek TOZD je plačana realizacija, dosežena:

- s prodajo izdelkov, polizdelkov, materiala in storitev na trgu,
- z dobavo izdelkov, polizdelkov, materiala in izvrševanje uslug med TOZD v delovni organizaciji,
- z izrednimi dohodki.

Skupni dohodek je torej izvršena dobava ali usluga, ki mora biti tudi plačana. Izpolnjena morata biti oba pogoja. Prejeti avansi in predplačila se ne morejo upoštevati v celotni dohodek, vse dotlej, dokler dobava ali usluga ni izvršena.

Zakon pravi, da se kot plačilo upoštevajo:

- plačila podjetja, na žiro račun
- prejeta gotovinska plačila
- zneski prejetih instrumentov plačil po zakonu o za-

varovanju plačil od partnerjev iz tujine, če jim rok za plačilo ni potekel,

- dogovorjeni instrumenti plačil po samoupravnem sporazumu za izvršene dobave in usluge med TOZD v delovni organizaciji.

Zakon tudi določa, da je treba od ugotovljene plačane realizacije pokriti tudi vrednost prodanih proizvodov in storitev, ki niso bili plačani, ali niso bili zagotovljeni plačilni instrumenti. Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev določa, da morajo vsi uporabniki družbenih sredstev zavarovati plačilo z instrumenti plačila, če kupec svoje obveznosti ni plačal v celoti vnaprej. Instrumenti zavarovanja plačila so: ček, menica, z avalom banke (poročstvo, dano s podpisom banke), nepreklicni dokumentarni akreditiv in garancija banke ali druge TOZD.

Že pri vzpostavitvi upniško dolžniškega razmerja določita pogodbeni stranki instrumente plačil. Ob nastanku upniško dolžniškega odnosa, t. j. takrat, ko kupec prejme izdelek, polizdelek, material ali je usluga izvršena, mora dolжник plačati v roku 10 dni ali pa dati upniku instrumente plačila, ki je določen v pogodbi. Upnik mora izvršeno dobavo ali uslugo obračunati najkasneje v petih dneh po izvršitvi. Bistvo instru-

mentov plačil je v tem, da si upnik zavaruje plačilo in da ob prejemu instrumenta razume, da je realizacija plačana, čeprav bo dejansko plačilo prejel kasneje.

Ček je vnovčljiv takoj, menica z avalom banke v pogodbenem roku, vendar ne kasneje kot 90 dni po izvršeni uslugi ali dobavi (razen v primeru prodaje na kredit). Nepreklicni dokumentarni akreditiv v pogodbenem roku, plačilo po garanciji pa najkasneje v 30 dneh. Tudi za plačevanje med TOZD v delovni organizaciji morajo biti določeni instrumenti plačil. Zakon ne določa, kateri so ti instrumenti, ampak nalaga TOZD, da v samoupravnem sporazumu določijo instrumente plačil. Instrument plačila mora biti določen, če tega ni, TOZD ne more svoje interne realizacije obračunati v celotni dohodek.

VPLIV DOLOČIL NA NAŠE POSLOVANJE

Natančna in ostra določila obeh zakonov bodo tudi v Litostroju zahtevala mnogo naporov, da se bomo prilagodili novemu načinu ugotavljanja in obračunavanja celotnega dohodka TOZD in da bomo svoje obveznosti sproti plačevali oz. v rokih po izdanih instrumentih plačil. Za prehod na nov način obračunavanja smo uredili že marsikaj. Litostroj je prijavil večstransko kompenzacijo 120,9 milj. din svojih obveznosti, zapadlih do 25. 1. 1976. To so zapadle obveznosti do bank za obratna sredstva in dobaviteljev za repromaterial. Kupci so prijavili svoje obveznosti do Litostroja v znesku 32,1 milj. din. Znesek je majhen, če upoštevamo, da so nam kupci na dan 31. 12. 1975 dolgovali 200 milj. din.

Vendar kupci niso bili obvezni prijaviti v večstransko kompenzacijo obveznosti iz naslova dolgov za investicije (za te obveznosti so morali že zagotoviti plačilne instrumente po zakonu o investicijah), kakor tudi ne obveznosti iz naslova izvoza. Zato je pomembno, koliko svojih obveznosti so kupci potrdili po izpisku odprtih postavk z dne 31. 12. 1975. Do zaključka obračuna za leto 1975 ni bilo potrjenih 5,9 milj. din naših terjatev. Za vse potrjene terjatve so morali TOZD popraviti finančni rezultat. Nepotrjene terjatve usklajujemo.

Z večstransko kompenzacijo je bilo pobotanih 2,3 milijonov din, kar predstavlja 2,2 % naših prijavljenih obveznosti. Od 120,9 milijonov din smo do konca marca poravnali za 74 milj. obveznosti, kupcem pa izdali za 47 milijonov din avaliranih menic. Teh 47 milijonov din bomo postopoma poravnali v zakonitem roku — do konca septembra. Vendar pa s tem, ko smo uspeli urediti dolgovanja iz lanskega leta, problem še ni končno razrešen. V prvem tromesečju smo še vedno kupovali repromaterial po starem načinu, s tem pa smo po približni presoji ustvarili za 65 milijonov novih neporavnanih obveznosti. To vsoto pa bomo plačali v drugem tromesečju (april, maj, junij), zato bomo o tem času zelo obremenjeni.

Da bomo še nadalje uspešno poslovali, bomo morali natančno uskladiti obveznosti za plačila z možnostjo plačevanja. Zaloge materiala in polizdelkov se bodo morale zmanjšati, kupovali pa bomo samo tiste repromaterialne, katere proizvodnja v določenem času res potrebuje. Pri prodaji pa moramo iskati samo plačilno sposobne kupce.

Od prvega aprila dalje bomo morali obveznosti za dobavo in usluge plačevati v roku 10 dni, oziroma dati plačilne instrumente. Zakon točno določa datume, do kdaj morajo biti obveznosti poravnane oziroma dani instrumenti zavarovanja plačil.

Na osnovi novih zakonskih določil bo morala biti poslovna disciplina boljše, tiste delovne organizacije ki ne bodo uspeli poravnati svojih obveznosti, pa bodo primorane objaviti sanacijo.

J. Rupnik

Daut Racaj, čistilec, pri rezanju napajalnikov ulitkov

Zaključni račun 1975

(Nadaljevanje s 1. str.)

Iz vsega do sedaj navedenega lahko sklenemo:

- vse temeljne organizacije so poslovale brez izgub,
- ostanek dohodka na nivoju OZD je več kot še enkrat večji kot v preteklem letu,
- višina ostanka dohodka je omogočila tako delitev, da

poleg nekaj sredstev za razširjeno reprodukcijo zadovoljimo najnujnejšim lastnim potrebam in izvršimo obveznosti, ki smo jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi.

Žal pa moramo ugotoviti, da nam je skozi vse leto 1975 primanjkovalo denarnih sredstev. Glavni vzrok za to so zaloge, ki znašajo:

	1. 1. 75	31. 12. 75	razlika	% povečanja
material	92.533	129.488	36.955	39,9
nedovršena proizvodnja	253.829	344.957	91.128	35,9
gotovi izdelki	36.402	42.702	6.300	17,3
skupaj	382.764	517.147	134.383	35,1

Povečanje zalog za več kot 35 % brez dvoma presega inflacijsko stopnjo, kar pomeni, da smo povečali tudi fizični obseg zalog, oziroma da nam pada faktor obračanja. To je problem, kateremu bomo morali v letu 1976 posvetiti največ pozornosti, ker nas lahko v nasprotnem primeru privede v brezizhodno finančno situacijo, ne glede na

relativno dobre poslovne rezultate. Če bomo nivo vrednosti zalog uspeli znižati na neko realno raven, potem lahko tudi v letu 1976 pričakujemo dobre rezultate.

Menimo, da so dani vsi pogoji, da naše rezultate v letu 1976 še izboljšamo in da bomo na ta način dali družbi to, kar od nas Litostrojcev pričakuje. B. K.

NA ČELO REVOLUCIONARNE LJUDI!

Sekretariat bo nosilec akcij

Miha Premk izhaja iz delavske družine. V Litostroju je začel delati leta 1959 kot VK delavec. Naslednje leto je bil postavljen za delovodjo v montaži, od leta 1962 pa dela v konstrukciji specialnega orodja.

Kot mlad družbenopolitični delavec je bil leta 1955 sprejet v ZK. Do sedaj je bil nekajkrat sekretar OO ZK, delal pa je tudi v tovarniškem, občinskem in okrajnem komiteju ZK. Večkrat je bil izvoljen v samoupravne organe in v sindikalna telesa. Skratka — je znan družbenopolitični delavec. Gotovo ni naključje, da so ga prav zato komunisti v TOZD FI izvolili za sekretarja.

TOZD — finalisti je naša največja TOZD, zato se bomo sedaj organizirali v več manjših TOZD. Prav zato smo že v decembru 1975 ustanovili tri oddelčne organizacije ZK, da bi z ustanovitvijo novih TOZD že samostojno delovale kot OO ZK. Vse to pa nalaga OO ZK — FI, še posebno pa sekretariatu velike naloge. Zato so bile pri sekretariatu formirane vse komisije, kot jih ima svet ZK Litostroj, predsedniki komisij OO ZK — FI pa so člani komisij pri Svetu ZK. Me-

nogo lažje, ker je pred nami zakon o združenem delu, prav tako pa je tudi že marsikaj znaneša s področja dohodkovnih odnosov. Sedaj, ko smo pred ustanavljanjem novih TOZD, je zelo pomembno, da se ugotovljene pomankljivosti uredijo.

Ena od najpomembnejših nalog OO ZK je uresničevanje stabilizacijskega programa. Zato bomo stalno spremljali in po potrebi dopolnjevali oziroma razreševali probleme, ki se nam bodo pojavili.

Z ozirom na reorganizacijo TOZD bomo posvetili posebno pozornost kadrovski problematiki in to na vseh področjih. Seveda je še precej neresnih zadev, katere pa so opredeljene v našem delovnem programu.

Na področju kadrovske politike delamo vse premalo načrtno, vse preveč je hitrih pa tudi pavšalnih odločitev. Pred kadrovsko komisijo in sekretariatom je sedaj naloga, da se te stvari uredijo.

Uveljaviti skupinsko delo

Novi sekretar osnovne organizacije ZK PI Franc Kostevc je litostrojčan že od leta 1955, ko se je prišel v industrijsko šolo učiti za livarja. Ko je postal kvalificiran livar, je dva meseca delal v livarni sive litine, nakar so ga kot odličnega učenca in perspektivnega strokovnjaka premestili v tehnološki oddelek za sivo litino. Čeprav se je usmeril bolj na strokovno področje, kot sam pravi, ni zanemarjal družbenopolitičnega udejstvovanja. Bil je aktiven v samoupravnih organih, v mladinski organizaciji in celo sekretar aktiva v takratni tehnični službi. Na osnovi takšnega družbenopolitičnega delovanja je bil tudi sprejet v zvezo komunistov.

V tem obdobju je končal tehniško srednjo šolo, danes pa opravlja odgovorno nalogo, saj je vodja tehnologije za sivo in specialno litino.

S tem, ko so ga člani OO ZK izvolili za sekretarja, so mu naložili dodatne naloge, ki morajo biti dobro in pravočasno opravljene, pa naj bo na družbenopolitičnem ali strokovnem področju. Zato je najpomembnejše, da kot metodo dela uveljavijo skupinsko delo. Sekretar mora biti usklajevalac dela, samo delo pa je treba porazdeliti. S tem člani tudi začutijo potrebo po samoizobraževanju, da bi bili kos zahtevnim nalogam.

Osnovna organizacija ZK PI je dokaj številna, zato novi sekretar meni, da morajo takoj ustanoviti oddelčne organizacije tam, kjer so za to dani pogoji in kjer bodo predvidoma ustanovljene nove TOZD. Ustanovili so že aktiv mladih komunistov kot metodo in obliko idejnopoličnega delovanja in izobraževanja mladih članov ZK.

Opazna je dokajšnja pasivnost velike večine mladih delavcev, izgovarjajo se, da nimajo časa zato ker se vozijo, izobražujejo ob delu itd. Marsikateri razlogi so resnično opravičljivi, saj je tudi kvalifikacijska struktura dokaj skromna, a vendar je prva naloga novoustanovljenega aktiva prav v pripravi mladih, da jih pritegne v družbenopolitično delo, z najaktivnejšimi pa bodo osvežili vrste zveze komunistov.

Tako kot v drugih osnovnih organizacijah, bodo tudi v OO ZK PI pregledali kadrovsko zasedenost in obremenjenost posameznih članov. Anketo na tem področju so že izdelali, toda niso še analizirali rezultatov. Po prvih kazalcih sodeč je vrsta članov v zvezi komunistov samo formalna. »Ti člani,« je poudaril tovariš Kostevc, »v vprašalniku niso napisali nobene zadalžitve niti opredelili aktivnosti pa tudi nobene želje, da so pripravljeni kjerkoli družbenopolitično delati. Take bomo obravnavali in proti njim izrekli vzgojnopolične ukrepe. Na drugi strani pa imamo vrsto prizadevnih komunistov, ki so preobremenjeni z zadalžitvami in so nosilci družbe-

Potrebno je izdelati kriterije (ki naj bi bili enotni za vse OO ZK) za kadrovanje v samoupravne organe, in pa programe vodstvenih in vodilnih kadrov v okviru TOZD. ZK se bo v sodelovanju s samoupravnimi organi, sindikatom in ZSM zavzemala, da se bo to dejansko tudi izvedlo.

Do danes smo imeli že precej kadrovskih popisov, vendar še nismo našli oblike, ki bi nam dajala stalni pregled nad zadalžitvami posameznikov. Zato je ena od prvih nalog kadrovske komisije in evidencijskega, da pripravi pregled za vse članee OO ZK. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi, kako se te sprejete zadalžitve (funkcije) tudi izvajajo.

Sprejem novih članov v ZK mora biti v prihodnje bolj sistematičen, vključuje naj se le tisti delavci, ki so s svojim delom in aktivnostjo dokazali, da sprejemajo program, statut, in politiko ZKJ.

Aktivnost komunistov v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah še ni zadovoljiva, tega pa največkrat niso krivi samo člani ZK. Določeno število članov je preobremenjenih s funkcijami in so zato premalo angažirani, medtem ko je večje število članov brez zadalžitve. Zato sekretariat meni, da je nujno razdeliti delo na vse članstvo ZK. Drugi vzrok za neaktivnost članstva pa je slaba obveščenost, vse prevečkrat so nujne hitre odločitve in ni dovolj časa za temeljito obravnavo gradiva.

Izvolitev me je presenetila

Otmir Bedenk je leta 1960 končal TŠS strojne stroke v Ljubljani in se kot štipendist zaposlil v TZ Litostroj kot konstruktor v konstrukciji žerjavov. Po odsluženju vojaškega roka leta 1962 se je vrnil na isto delovno mesto. »Moje družbenopolitično delo se je začelo v mladinski organizaciji, kjer sem bil leta 1963 izvoljen za predsednika mladine nekdanje ekonomske enote SN. Naslednje leto sem bil kot kandidat ZK Litostroja sprejet v ZK. Moje nadaljnje politično delo razen rednih političnih zadalžitev ni bilo preveč plodno, predvsem zato ker sem posvečal ves čas nadaljnjemu strokovnemu izpopolnjevanju (izredni študij na strojni fakulteti). Izvolitev za sekretarja OO ZK IRRP me je presenetila, saj na to odgovorno funkcijo nisem bil pripravljen, posebno še, ker se še nadalje strokovno izobražujem na II. stopnji fakultete za strojništvo, kar zahteva mnogo časa, če že ne vsega. Vendar pa se bom kot sekretar ZK trudil, da opravičim zaupanje vseh članov naše OO ZK kot tudi dolžnosti do naše družbe, je začel svojo razmišljanje novi sekretar osnovne organizacije ZK TOZD IRRP.

Naloga komunistov v naši družbi, posebno v naši delovni sredini je zelo zahtevna, posebej zahtevno in odgovorno pa je delo sekretarja OO ZK, ki je koordinator in organizator vseh članov OO ZK in njenih funkcij. Uresničitev vseh zadanih nalog, ki so zapisane v dokumentih ZKJ, pa je možna z organizira-

več drugih, ki jih je potrebno sproti urejevati. ZK se mora maksimalno angažirati pri prehodu na sistem plačane realizacije v družbenih dogovorih o razporejanju dohodka v Ljubljani itd., poseben poudarek pa moramo dati aktivnosti naših delegatov izven podjetja.

Kadrovska politika je bila v preteklosti velikokrat ozko grlo naše politike. Nezainteresiranost in popustljivost v ZK na mnogih področjih kadrovske politike nas je pripeljala v nezavidljiv položaj. Do sedaj nimamo primerne evidence vodilnih in vodstvenih kadrov niti primernih kriterijev, ki bi bili pri kadrovanju odločujoči. Naloga naših kadrovskih komisij je zapletena. Upoštevati je treba vse negativne izkušnje iz preteklosti, katerih posledice čutimo še sedaj. ZK mora imeti v tej politiki največji vpliv. Važna je primerna politika kadrovanja v samoupravne in družbenopolitične funkcije. V samoupravnih organih naj bodo le najbolj aktivni in družbeno razgledani delavci. Pri kadrovanju na vodilna in vodstvena delovna mesta pa je treba zahtevati družbenopolitično aktivnega delavca. Da delavec postane član ZK, mora s svojo družbeno delavnostjo in odgovornostjo dokazati, da sprejema program, statut in politiko ZK, da se je pripravljen aktivno vključiti v družbenopolitično delo in da izpolnjuje določeno zaupanje okolja.

V naši OO ZK je kadrovska komisija že začela evidentirati kadre. Ta evidenca bo vsebovala vse podatke, ki bodo prispevali k lažji organizaciji dela v OO ZK (zavzetost in obremenjenost članov ter njihova aktivnost).

Po mojem mnenju aktivnost članov ni bila posebno velika. Res so bili nekateri člani zelo aktivni, vendar pa so se večinoma utapljali s preveč funkcijami, kar je najbrž povzročilo zapostavljanje nekaterih področij. Posebno se je to poznalo pri preobremenjenosti naših delegatov izven Litostroja ali pa tudi pri nas. Zato je potrebno aktivizirati vse člane, da odgovornost in organiziranost čim bolj razširimo in s tem zožimo področje, ki ga mora posameznik obdelati. S tem je omogočeno bolj poglobljeno sodelovanje posameznega člana na določenem področju.

Na splošno pa je bilo o rezultatih in pomankljivostih dovolj sporočeno na letni konferenci ZK. Poseben poudarek je bil dan sodelovanju ZK, ZSMS, ZS in samoupravnih organov.

Lahko bomo izbrali

Aprila bomo zopet volili v DS, v TOZD — SE že tretjič.

Ko smo prvič izbirali kandidate za DS, nam je bilo težko, ker se nismo dobro poznali med seboj, saj smo bili zbrani iz več TOZD. Pri drugih volitvah je bilo že bolje, zbrali smo najboljše. Sedaj, po štirih letih obstoja TOZD — SE se vsi med seboj dobro poznamo in izbira bo lažja. Skoraj vsi smo tu že od začetka naše temeljne organizacije združenega dela in imamo zelo majhno fluktuacijo, od nas odidejo le tisti, ki morajo na odsluženje vojaškega roka, pa še ti se potem večinoma vrnejo k nam.

Pri izbiranju kandidatov pa imamo težave le v tem, ker 30 % delavcev hodi na teren in jih dejansko nikoli ni v delavnici. Čeprav se sestankov ne morejo udeleževati, pa so strokovnjaki pri svojem poklicnem delu, saj jih poznajo od Jesenic pa do Titograda, Ohrida in še izven naših meja, povsod kjer imajo naše izdelke (viličarje, črpalke, preoblikovalne stroje in ladijske dieselske motorje).

Svojega znanja ne hranijo samo zase, ampak so vedno pripravljeni učiti mlajše delavce in jih usposablja za strokovnjake, enake njim samim.

T. Š.

nimo, da so komisije zajele najpomembnejša področja dela, istočasno pa je rešena tudi povezava OO ZK s Svetom konference ZK. Iz tega je razvidno, da bo sekretariat nosilec vseh akcij v OO, pri tem pa bo črpal gradivo iz svojih komisij. Oddelčne organizacije ZK naj bi postale čim bolj samostojne, čeravno je naš dolgoročni in akcijski program enoten.

Seveda so naša izhodišča za nadaljnje delo resolucije X. kongresa ZKJ, VII. kongresa ZKS in 5. seje CK ZKS, vse to pa moramo povezati z najbolj perečimi vprašanji iz življenja in dela naših delovnih ljudi. To bomo dosegli le s prizadevanjem slehernega člana ZK in vseh delovnih ljudi, ki se borijo za naš samoupravni socializem.

Pri utrjevanju in razvijanju samoupravnih socialističnih odnosov je zelo pomembno, da so naši samoupravni akti urejeni, posebno še s področja medsebojnih odnosov v združenem delu in dohodkovnih odnosov. To bo sedaj

NAŠE GLASILO

Litostrojski časopis je v letu 1975 praznoval že šestnajsto leto izhajanja. V tem času smo izdali skupno 189 številčk rednih izdaj in preko trideset izdaj »Med dvema številčkama« oziroma »Posebnih izdaj«, ki so namenjene predvsem obveščanju delavcev za razpravo in odločanje na zborih delavcev.

V tem obdobju smo izdali tudi vrsto publikacij ob praznovanju delovne organizacije.

Če bi povezali strani vseh izdaj našega časopisa skupaj, bi dobili zajetno knjigo s 1616 stranmi. Ta dokument pa bi hkrati predstavljal kroniko z bogatim slikovnim in pisanim gradivom razvoja in dela tovarne v zadnjih šestnajstih letih.

Toda pregledno delovanje uredniškega odbora, rezultate in problematiko, s katero smo se srečevali v letu 1975.

Takoj moramo poudariti, da je skromen poklicni sestav našega uredništva doživel lani velike pretese. Novinar, ki je poklicno pripravljaval in urejeval časopis, je odšel iz naše delovne organizacije, tudi glavni in odgovorni urednik sta prenehala z delom iz objektivnih razlogov. Od »starih« je ostala samo tehnična urednica.

Gotovo moj začetek, ko sem prevzel odgovorno nalogo glavnega in odgovornega urednika, ni bil obetajoč. Moram poudariti, da do junija 1975 ni deloval niti uredniški odbor in je bilo oblikovanje tega telesa prva naloga. Že julija je delavski svet delovne organizacije imenoval uredniški odbor, kar je bil pomemben korak k pozitivni delu najpomembnejšega in najbolj množičnega informativnega sredstva.

Uredniški odbor se je v lanskem letu sestel petkrat, in sicer vsakokrat po izidu časopisa. Vsako številko smo ocenili in izdelali načrt vsebinske zasnove za naslednjo številko.

Na prvi seji uredniškega odbora pa smo se dogovorili za program, metode in za načrte dela.

Naloge po posameznih področjih smo si člani uredniškega odbora razdelili takole: družbeno-ekonomsko — Stane Bradeško, dipl. inž.; družbenopolitično — Vukosav Živkovič, strokovno-tehnično Leopold Šolc, dipl. inž. in Janez Stražar, dipl. inž., vzgoja in izobraževanje — Hrabroslav Premelč, šport in rekreacija — Milan Vidmar, socialna politika in varstvo pri delu — Milan Jurjavčič, kultura in prosveta — Janez Oprešnik, lektoriranje — Vesna Lamut, urejanje in ostalo — Ivan Elikan ter tehnično urejanje Estera Lampič.

Naloge članov uredniškega odbora (razen ene honorarne sodelavke in profesionalnih delavcev) sestoje predvsem iz predlogov, nasvetov in pobud za urejanje ter oblikovanje vsebinske zasnove posamezne številke, po potrebi pa tudi pregledujejo in ocenjujejo vsebinske sestavke.

Treba je poudariti, da so vsi člani uredniškega odbora te naloge zgledno opravljali, kar kažejo tudi rezultati tako v kvantitativnem kakor tudi v kvalitativnem — vsebinskem pogledu.

Struktura in število člankov s posameznih področij je razvidno iz pregleda objavljenih člankov. Najbrž je pol leta prekratko obdobje za oceno vsebinske preobrazbe časopisa, pa vendar lahko ugotovimo naslednje: V lanskem letu je v našem časopisu sodelovalo 105 dopisnikov, ti so napisali 276 člankov ali 68 odstotkov od vseh objavljenih. Od junija do decembra se je pojavilo 72 novih dopisnikov, to je takšnih, ki so napisali po enega ali dva članka, toda do sedaj še niso redno dopisovali v tovarniško glasilo.

33 dopisnikov je v letu 1975 prispevalo tri in več člankov, prav ti pa danes tudi predstavljajo jedro dopisnikov.

Organiziranje dopisniške mreže in razširitev števila dopisnikov je bila ena prvih nalog uredniškega odbora. Dopisniška mreža seveda še ni tako organizirana, kakor bi želeli, saj šele oblikujemo samoupravni informativno-komunikacijski sistem. Toda število dopisnikov se je močno povečalo, kar potrjuje dejstvo, da postaja naš časopis nepogrešljivo in množično informativno sredstvo.

Naša najvažnejša naloga je, še naprej širiti število dopisnikov, da bomo tako pokrili vsa delovna področja in vse kotičke v tovarni. Poiskati moramo delavce, ki nas bodo stalno informirali o pomembnih dosežkih, delovnih načrtih in zanimivostih, skratka — najti moramo stalne dopisnike, ki bi jim lahko rekli samoupravni informatorji.

Časopis »Litostroj« je v letu 1975 od januarja do junija izhajal na osmih straneh, julija in avgusta na šestnajstih — dvojna številka, do konca leta pa vse skozi na dvanaestih straneh.

Vsebinsko smo gotovo zadovoljili potrebam in vsebinski zasnovi, ki jo je delavski svet delovne organizacije sprejel aprila 1974. leta, toda mnoge novice so prišle prepozno do uporabnikov, to je do delavcev litostrojske delovne skupnosti — do naših bralcev.

Družbenopolitični trenutek narekuje, da časopis »Litostroj« — najpomembnejše informativno sredstvo v Litostroju napravi korak naprej. Gre za zadovoljitev

novih potreb delavcev v združenem delu, predvsem potreb po ažurnosti, količini in vrstah informacij, ki jih potrebujemo v procesu samoupravnega odločanja. Prav zato smo že nekajkrat na uredniškem odboru razpravljali, da bi naše glasilo začelo izhajati štirinajstnevno. O tem smo govorili tudi že na upravnem odboru delovne organizacije, kjer smo dobili vso podporo.

Naslednji mesec bo zato obeležen prav z razpravami o vlogi, pomenu in nalogah informiranja v delovni organizaciji, katere nosilec bo konferenca osnovnih organizacij sindikata in časopišni svet, kot družbeni organ našega časopisa. Skladno s tem pa bomo v informativnem centru (v uredništvu) pripravili vse pogoje za štirinajstnevno izhajanje glasila naše delovne organizacije.

Ivan Elikan

SNUJEMO NOVE ODNOSSE

Vojni dogodki so mu prekržili načrt, da bi šel v gimnazijo. Šele po osvoboditvi mu je uspelo delno nadoknaditi zamujeno. Doslleden v svojem nazoru in ravnanju je Matej Gelemanovič komaj devetnajstleten postal kandidat KP in kasneje njen član.

Kot mlad komunist je deloval v mladinski organizaciji v času šolanja, kakor tudi med služenjem vojaškega roka. Po končani vojaški obveznosti se je zaposlil v Litostroju ter se vključil v družbenopolitično in samoupravno delovanje. Ne spominja se, da bi minilo v vseh letih v Litostroju eno samo leto, ko ne bi opravljal kakšne funkcije v družbenopolitičnih ali samoupravnih organih. Tudi danes je družbenopolitično zelo aktiven in ustvarjalen tako v samoupravnih organih in delegacijah kakor v zvezi komunistov in sindikatu.

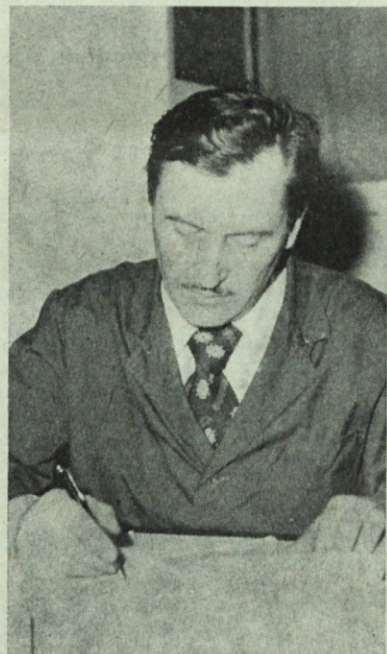
Svojo sekretarsko vlogo kot prvega med enakimi vidim predvsem v tem, da povezujem reševanje tekočih nalog temeljnih načel, ki so zasnovane in snujejo

Pregled objavljenih člankov v letu 1975																
Številka časopisa	Družbenopolitični članki	Družbeno-ekonomski članki	Poročila o delu samoupravnih organov	Strokovni članki	Varnost pri delu in zdravstvo	Socialna politika in družbeni standard	Vesti iz obratov	Intervjuji	Vzgoja in izobraževanje	Kulturna dejavnost	Šport in rekreacija	Vesti iz družtev	Poljski, humanistični	Zanimivosti	Obvestila in zbiranje	Kanalarne in virjele
1	3	4	2	1	2	1	/	/	1	2	/	1	1	1	4	8
2	2	1	2	2	2	2	2	1	/	3	/	1	2	2	2	5
3	1	3	1	1	1	/	1	2	/	1	2	4	1	1	6	14
4	3	2	4	1	2	/	/	3	/	1	2	2	1	2	5	5
5	3	2	3	1	1	2	1	2	1	/	1	/	2	1	5	2
6	5	2	3	1	1	1	1	4	1	/	2	2	4	3	7	1
7-8	8	4	6	3	2	5	3	4	1	1	3	2	3	2	7	4
9	9	2	6	1	1	1	2	4	/	1	2	1	2	2	6	2
10	6	3	4	2	1	1	4	6	2	3	3	1	2	3	11	6
11	10	6	5	5	2	2	5	1	1	2	1	1	2	2	8	3
12	8	3	5	3	1	3	4	/	1	2	1	1	3	2	6	6
Skupaj	58	33	41	21	16	18	23	27	8	16	17	16	23	21	67	54

Na januarski konferenci naše OO smo se domenili, da mora biti naše delovanje kolektivno, to pomeni, da se moramo za vse važnejše zadeve pomeniti, zavzeti stališča za akcije, ki jih je potrebno izvršiti.

Samoupravne socialistične odnose pojmem celovito, zato ne morem dajati prednosti eni obliki pred drugo, pač pa gledam na utrjevanje in razvijanje teh odnosov tako, kot je to zapisano v programu VII. X. kongresa. Peta seja CK ZKS nas je opozorila, da so še določene ovire na tej poti. Zato menim, da je nujno v lastnem okolju oceniti situacijo in pregledati, ali so take ovire tudi pri nas, in če so, jih je nujno odpraviti. Poskrbeti je treba, da se spoštujejo osnovni dokumenti, ki nam zagotavljajo, če jih dosledno izvršujemo, prav to utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov.

Kadrovanje na vodstvena in vodilna mesta je bila domena ZK v preteklosti in je tudi v sedanosti. Vprašanje pa je, ali smo vsakič uspeli postaviti pravega človeka na pravo mesto. Danes je to obveza, ki jo moramo dosledno uresničevati. Če danes decentraliziramo delovno organizacijo oz. nekatere večje TOZD, postavimo pod drobnogled tudi kadrovske zasedbe! Nenehno ponavljamo, da izpeljemo revolucionarno preo-

preobrazbo odnosov v združenem delu in delegatskem samoupravnem sistemu.

brazbo, zato postavimo na čelo revolucionarne ljudi, ki so sposobni in pripravljeni stopiti v ta revolucionarni »ogonj«. Odgovornost za neuspeh leži in se tudi pripisuje članom ZK, ob tem pa je razumljivo, da mora imeti ZK tudi moč vplivanja na kadrovske politike. Evidenco o posameznem članu ZK in njegovi strokovni usposobljenosti imamo. Ni dolgo, kar smo o kadrovske usposobljenosti uredili evidenco v občinskem merilu in to ne le za člane ZK marveč tudi za druge strokovno usposobljene vodilne in vodstvene delavce.

Sprejem novih članov v našo OO je stalna naloga in upam, da bomo uspeli v mojem mandatu povečati OO z novimi člani.

Danes v razvejanem delegatskem sistemu in poglobljenem samoupravljanju imamo toliko angažiranih delavcev, ki niso člani ZK, a so v manjši ali večji meri aktivni in uspešni. Za člana ZK pa je pogoj njegova aktivnost. Zato kot sekretar ne bom dopustil, da se član ZK izmika aktivnemu delovanju, ne glede na to, v kateri organizaciji ali organu deluje.

MLADINKE IN MLADINCI!

KOORDINACIJSKI ODBOR ZSMS JE PREKO SVOJE KOMISIJE ZA ŠPORT IN REKREACIJO ORGANIZIRAL REKREACIJSKO KEGLJANJE NA KEGLJIŠČU PEČARIČ (POD JEZOM) NA VRHOVCIH.

KEGLJANJE JE VSAKO SREDO OD 19. DO 20. URE.

VABLJENI!

INFORMIRANJE V DELEGATSKEM SISTEMU

V naši delovni organizaciji že nekaj časa tečejo bolj ali manj uspešne razprave, kako je informiranje kot predpogoj uspešnega samoupravnega odločanja pomembno, kako moramo organizirati službo (informativni center), ki naj bi zadostila vsem novonastajajočim potrebam in podobno. Upam si trditi, da so vse rešitve, ki smo jih poiskali v razvoju, začasne. Zato je naša prvenstvena naloga sistematično pristopiti k razrešitvi in ustrezni organiziranosti informativnega sistema.

Za tvornejše razpravljanje o predvidenem sistemu informiranja v tovarni sem se odločil, da opredelim teoretična in praktična izhodišča informiranja v delegatskih odnosih v TOZD in delovni organizaciji.

IZHODIŠČE

Izhodišče našemu razmišljanju o vsebini in organizaciji obveščanja delavcev v temeljni organizaciji združenega dela je ustavna osnova, po kateri je naša socialistična družbenoekonomska ureditev zasnovana na delavčevem svobodno združenem delu s proizvodnimi sredstvi v družbeni lastnini in na samoupravljanju de-

lavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda.

Bistveno je združevanje delavcev za njihovo učinkovito obvladovanje družbenoekonomskih odnosov, v katerih združujejo delo. To pomeni, da združujejo svoje interese, svoje cilje, svojo voljo in svoja stališča.

V okviru tega izhodiščnega združevanja delavcev se nakazujejo tudi določene komunikacijske potrebe. Komunikacije so namreč pogoj za združevanje in povezovanje ljudi kot družbenih bitij.

Kakor smo že poudarili ustavno misel, se delavci združujejo za obvladovanje družbenoekonomskih odnosov. To je pogoj za

obvladovanje družbe v celoti. Samoupravna vsebina v tem smislu je njihovo upravljanje dela in poslovanje organizacije združenega dela v njenem celovitem reprodukcijskem razmerju, urejanje medsebojnih razmerij pri delu, odločanje o dohodku, ki ga ustvarjajo v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, in odločanje o delitvi sredstev za osebne dohodke.

VSEBINA IN OBLIKA SAMOUPRAVNEGA KOMUNICIRANJA

Delavčev položaj svobodno združenega proizvajalca, ki enakopravno in kompetentno odloča o vseh bistvenih vprašanjih proizvodnje oziroma poslovanja, predstavlja izhodišče, s katerega bi bilo treba izhajati pri določanju osnovnih informacij, ki bi jih morali v stalnih medsebojnih komunikacijah izmenjavati delavci temeljne in druge organizacije združenega dela.

Iz ustave je neizpodbitno, da je delavčeva pravica in dolžnost, biti nosilec vseh faz samoupravnega odločanja v temeljni organizaciji združenega dela. Pod samoupravnim odločanjem pa ne razumemo zgolj posameznikovega opredeljevanja oziroma opredeljevanja njegovega delegata »za« neko predlagano odločitev ali »proti« njej! Samoupravno odločanje sestoji iz več človekovih zavestnih, odgovornih in medsebojno povezanih aktivnosti. V vseh mora biti delavec nosilec in ustvarjalec — subjekt odločanja in ne le pasiven opazovalec — objekt odločanja.

Te, med seboj vzročno povezane aktivnosti ali faze samoupravnega odločanja so:

1. zaznanje potrebe po odločitvi,
2. opredelitev področja odločitve,
3. opredelitev ciljev odločitve,
4. iskanje možnih alternativnih poti za uresničitev odločitve (variantni predlogi),
5. razprava med člani delovne

skupnosti o alternativnih poteh za uresničitev odločitve,

6. izbor najprimernejše odločitve,

7. uresničevanje sprejete odločitve in nadzor nad uresničevanjem,

8. ocena doseženih učinkov uresničene odločitve.

V samoupravnem komuniciranju subjektov samoupravljanja razumemo, da so delavci temeljne ali druge organizacije združenega dela nosilci vseh naštetih faz samoupravnega odločanja; seveda na določen, vnaprej dogovorjen in racionalen ter v ustreznih samoupravnih aktih zapisan način! V teh razmerjih pa prevzemajo različne dodatne vloge: kot člani delegatske sestavljenih organov odločanja, kot predlagatelji odločitev in kot prenašalci informacij.

Shema 1 ponazarja model obveščanja med predlagatelji odločitev, med organi odločanja in med člani temeljnih samoupravnih skupnosti, ki ga moramo odločno zavrniti.

Reševanje stanovanjske problematike

Pred kratkim smo na zborih delavcev obravnavali rezultate poslovanja v letu 1975. Ugotovili smo, da je bilo preteklo leto za našo delovno organizacijo v vsakem oziru poslovno uspešno. Tudi pri delu na področju reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev Litostroja lahko z zadovoljstvom opazimo znaten napredek. S tem, da delovne organizacije del sredstev stanovanjskega prispevka (6 %) združujejo v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti oz. ustreznih enot za financiranje stanovanjske izgradnje oz. za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, se je močno razširil obseg možnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj. Delavci delovne organizacije TZ Litostroj so zato v letu 1975 razen z lastnimi sredstvi lahko reševali svoja stanovanjska vprašanja še iz dveh naslovov:

— v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti s pridobitvijo stanovanjskega posojila za gradnjo družinske hiše ali nakup stanovanja oz. s pridobitvijo stanovanjske pravice na družbenem najemnem stanovanju, zgrajenem s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu;

— v okviru delovne organizacije s pridobitvijo stanovanjskega posojila oz. stanovanjske pravice na najemnem stanovanju iz sredstev stanovanjskega prispevka, ki ostane delovni organizaciji za samostojno razpolaganje, kakor tudi iz sredstev, ki jih delovna organizacija namensko izloči iz dobička.

V začetku leta 1975 so Stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin prevzele vlogo dotedanjega Zbora vlagateljev ter Solidarnostnega stanovanjskega sklada. Že v aprilu je Stanovanjska skupnost Ljubljana objavila I. natečaj za dodelitev stanovanjskih posojil iz družbenih sredstev za financiranje in kreditiranje stanovanjske izgradnje. Na natečaju so lahko sodelovali poleg organizacij združenega dela tudi posamezni prosilci, ki so izpolnjevali samoupravno dogovorjene pogoje. O možnosti udeležbe na natečaju smo obvestili vse naše delavce, ki so bili zabeleženi kot prosilci za stanovanjska posojila. Delavcem je ustrezna služba v okviru KSS nudila strokovno pomoč pri zbiranju potrebnih dokazil. Od 54 prosilcev, ki so oddali vloge s popolno dokumentacijo, jih je iz združenih sredstev prejelo posojilo kar 36.

Septembra je Samoupravna stanovanjska skupnost objavila natečaj za razdelitev družbenih najemnih stanovanj. Po tem, ko so bili vsi delavci, ki prosijo za najemno stanovanje, seznanjeni s pogoji za pridobitev stanovanja iz tega naslova, se je 73 delavcev odločilo, da bodo reševali svoje stanovanjsko vprašanje po tej poti. Na podlagi določil pravilnika o razdelitvi stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, so stanovanjske komisije v okviru temeljnih organizacij združenega dela ter delovne skupnosti Skupnih služb ocenile stanovanjske razmere prosilcev, strokovna služba za stanovanjska vprašanja v okviru KSS pa je

dodelitvi stanovanja pomagala pri dokončni rešitvi stanovanjskega vprašanja z dodelitvijo stanovanjskega posojila v višini 25 odstotkov od vrednosti stanovanja standardne velikosti in cene.

Pri sestavi prednostne liste je Samoupravna stanovanjska skupnost upoštevala tudi prošnje naših delavcev, ki so bili že na prednostni listi solidarnostnega sklada za območje ljubljanskih občin. Na prednostni listi, ki je bila objavljena koncem januarja, je bilo skupaj 92 naših delavcev. Že v začetku tega meseca pa smo bili seznanjeni z imeni tistih prosilcev, ki se bodo v letošnjem letu postopoma vseljevali v solidarnostna stanovanja. Za našo delovno organizacijo je izid I. natečaja Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana izredno zadovoljiv, saj je kar 34 delavcev dočakalo težko pričakovano rešitev svojega stanovanjskega

vprašanja. Ostali prosilci s prednostne liste pa lahko pričakujejo rešitev v naslednjih letih.

Če upoštevamo, da smo v lanskem letu v naši delovni organizaciji z lastnimi sredstvi pridobili še 45 enosobnih stanovanj, ki so bila namenjena predvsem delavcem z nižjimi osebnimi dohodki, mladim družinam ter strokovnjakom na deficitarnih poklicih, je skupaj 79 delavcev TZ Litostroj v preteklem letu rešilo svoja stanovanjska vprašanja s pridobitvijo stanovanjske pravice na najemnem stanovanju. To pa je vsekakor izredno razveseljav podatek!

Tistim delavcem, ki so v preteklem letu svoje neustrezne stanovanjske razmere reševali v glavnem z lastnimi sredstvi, bodisi z gradnjo družinske hiše, adaptacijo obstoječih stanovanjskih prostorov ali z nakupom stanovanja, je delovna organizacija pomagala

z dodeljevanjem stanovanjskih posojil. V ta namen je bilo v letu 1975 na podlagi dveh natečajev razdeljeno skupaj 4.200.000 din. Posojilo je prejelo 115 delavcev.

Kot izredno pomembno ocenjujemo tudi dejstvo, da je bil v preteklem letu sprejet Samoupravnih sporazum o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil. S tem, da nakazuje vrsto novih možnosti za rešitev stanovanjskega vprašanja posameznika in opredeljuje merila in postopek pri razdeljevanju stanovanj, omogoča tudi bolj organiziran pristop k reševanju stanovanjske problematike delavcev TZ Litostroj v celoti.

Glede na izredne rezultate, ki so bili z novo stanovanjsko politiko v preteklem letu doseženi, lahko upravičeno in z optimizmom pričakujemo, da se bo v letu 1976 reševanje stanovanjske problematike nadaljevalo enako pospešeno. To nam zagotavlja predvidena gradnja enosobnih stanovanj in garsonjer, predvsem pa znatna sredstva, ki smo jih v okviru delovne organizacije predvideli v ta namen. — H. C.

Razdeljena stanovanjska posojila

Ker o razdelitvi stanovanjskih posojil na podlagi septembrskega natečaja nismo posebej poročali, objavljamo sedaj imena prosilcev, katerih vloge so bile iz razpisanih sredstev ugodno rešene.

Priimek in ime	namen	TOZD	višina
KRAŠEVEC Janez	ind. grad.	FI	30.000
RUPERČIČ Andrej	ind. grad.	FI	30.000
MOHORIC Francka	ind. grad.	FI	30.000
KOŠTRUN Ivan	ind. grad.	FI	10.000
KLOBČAR Ivan	ind. grad.	FI	35.000
GOSTISA Anton	ind. grad.	FI	35.000
JAGER Franc	ind. grad.	FI	30.000
VOVK Alojz	ind. grad.	FI	30.000
ZEVNIK Anton	ind. grad.	FI	26.000
SKUŠEK Pavel	ind. grad.	FI	25.000
MIKLAVČIČ Franc	ind. grad.	FI	22.000
ČAVIČ Peter	ind. grad.	FI	15.000
MARKOVIČ Gera	ind. grad.	FI	10.000
PEČAR Danilo	ind. grad.	FI	30.000
POTOČNIK Jože	ind. grad.	FI	17.000
SUŠNIK Anton	ind. grad.	FI	20.000
LOVŠE Jože	ind. grad.	FI	20.000
PAVLIČ Jože	adaptac.	FI	35.000
BELIČ Ivan	adaptac.	FI	25.000
MEGLEN Franc	adaptac.	FI	30.000
FLORJAN Leopold	adaptac.	FI	35.000
GACNIK Anton	adaptac.	FI	20.000
WEBER Erik	adaptac.	FI	25.000
PODGORŠEK Franc	adaptac.	FI	25.000
SMOLE Ivan	adaptac.	FI	25.000
PIRNAT Anton	adaptac.	FI	20.000
SEVER Zoran	adaptac.	FI	15.000
PODLIPEC Franc	adaptac.	FI	20.000
PATE Stane	nakup stan.	FI	50.000
BLATNIK Jože	nakup stan.	FI	80.000
KANC Alojz	nakup stan.	FI	70.000
MRAK Ivica	nakup stan.	FI	66.000
UNIAT Zvonko	nakup stan.	FI	50.000
SLADIČ Ivan	ind. grad.	PI	40.000
MARKOVIČ Marinko	ind. grad.	PI	20.000
PEČJAK Ivan	ind. grad.	PI	40.000
PERKO Damjan	ind. grad.	PI	30.000

LOVŠE Slavko
STRUNA Miroslav
PLEŠEC Mirko
VIDOVIČ Vinko
SINKOVEC Jože
MAVER Alojz
ZUNTER Stanko
KASTELIC Milan
GRIVEC Ivan
JERMAN Andrej
PETERNEL Jože
VAZZAZ Ivan
SIGULIN Marjan
GUTMAN Franc
PERKO Ivan
MEDLOBI Martin
BARIČ Mijo
NOVAK Franc
FRANTAR Andrej
ELIKAN Ivan
BRACOVIC Branko
KOVACIĆ Milan
PECIĆ Enver
PEČAR Danijela
VAUPOTIČ Jože
LOGAR Cilka
KRISTIĆ Julijana
GROM Janez
PAPEŽ Ciril
NOVAK Alojz
KONJAR Stanislava
KRALJ Franc
SEDMAK Marija
ŽVAB Marjan
BINTER Bogdan
KOŠTRUN Ana
ČAVIČ Ruža
KRISTIĆ Vladko
POLH Franc
AVBELJ Matija
GROM Stane
GARTNER Anton

ind. grad. PI 70.000
ind. grad. PI 30.000
ind. grad. PI 25.000
ind. grad. PI 65.000
ind. grad. PI 20.000
adaptac. PI 20.000
adaptac. PI 30.000
adaptac. PI 20.000
adaptac. PI 10.000
adaptac. PI 10.000
nakup stan. PI 120.000
ind. grad. IVET 20.000
ind. grad. IVET 20.000
adaptac. IVET 40.000
adaptac. IVET 15.000
IVET 30.000
IVET 75.000
SSP 40.000
SSP 40.000
SSP 20.000
ind. grad. SSP 20.000
ind. grad. SSP 20.000
ind. grad. SSP 30.000
ind. grad. SSP 30.000
ind. grad. SSP 90.000
ind. grad. SSP 30.000
ind. grad. SSP 25.000
adaptac. SSP 30.000
adaptac. SSP 20.000
adaptac. SSP 15.000
adaptac. SSP 30.000
adaptac. SSP 20.000
nakup stan. SSP 50.000
nakup stan. SSP 50.000
nakup stan. SSP 70.000
ind. grad. ZSE 55.000
ind. grad. ZSE 25.000
ind. grad. SE 50.000
ind. grad. SE 20.000
adaptac. SE 20.000
ind. grad. ICL 35.000
ind. grad. ICL 35.000

(Nadaljevanje na 6. strani)

V TOZD IN DELOVNI ORGANIZACIJI

Gre za tipičen način informiranja članov delovne skupnosti temeljne ali druge organizacije združenega dela »post festum«, to je po dogodku, prepozno. Pri ta-

v delovni skupnosti sproži kakšen problem, pojav ali dogodek, ki ga je treba samoupravno rešiti, usmerjati ali nanj reagirati, najprej predlagatelj ponudi orga-

dlogih razpravlja in sprejme odločitev, za katero bodisi menijo njegovi člani, da je najprimernejša ali pa imajo tudi določene podatke o tem, kakšno odločitev želijo ali zahtevajo njihovi deleganti.

V takšnem primeru delavci kljub svojim ustavnim pravicam in dolžnostim ne morejo resnično upravljati. Praksa namreč kaže, kako redki so primeri, da se delegati — člani organov odločanja — na svojo pobudo ali pobudo svojih delegatov v zadostni meri, pravočasno in na razumljiv način posvetujejo s svojimi sodelavci v temeljnih samoupravnih skupnostih — deleganti — o predlaganih variantnih predlogih odločitev. Zato tudi ne morejo v razpravah pred odločanjem, to je izbiranjem izmed ponujenih predlogov odločitev, uresničevati svoje delegatsko poslanstvo. Ne morejo zagovarjati interesov in potreb svojih delegatov ter medsebojno usklajevati

njihove različne interese in poglede, kaj šele, da bi se nanje sklicevali in se dogovarjali z njihovim pooblastilom.

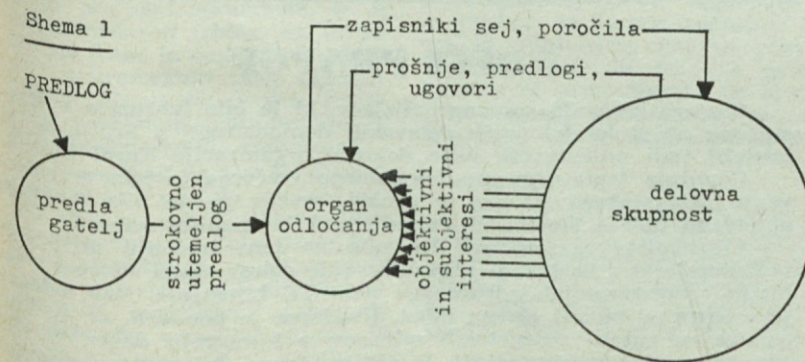
Zato potekajo v takih pogojih seje organov, ki odločajo, zgolj kot razpravljanje in odločanje ožjega kroga resnično neposrednih upravljalcev »v imenu in interesu« celotne temeljne samoupravne skupnosti ali več takih skupnosti. Sprejemajo odločitve, ki ponavadi nimajo nič skupnega z resničnimi interesi delavcev — delegatov temeljnih samoupravnih skupnosti, pa prihaja zaradi tega med njihovimi člani do negotovanja, slabe volje, kritike itn. Ker pred sprejetjem odločitve nimajo možnosti izmenjati mnenj in pogledov o obravnavanih vprašanjih s svojimi delegati v organih odločanja in ker nimajo možnosti odločati, se čutijo delavci prikrajšane in odtegnjene od možnosti neposredno odločati. Zato izražajo svoje nezadovoljstvo dostikrat

tudi na neprimerne načine — z neodkrito kritiko, z anonimnimi pismi in očitki, s protesti in prekinitvami dela pa tudi s fizičnimi napadi na sodelavce.

S komunikacijami povezani v vseh fazah samoupravnega odločanja:

1. zaznanje potrebe po odločitvi,
2. opredelitev področja odločitve,
3. opredelitev ciljev odločitve,
4. iskanje alternativnih odločitev,
5. razprava o predlaganih alternativah,
6. odločanje — izbiranje odločitve,
7. uresničevanje in nadzor,
8. ocena uresničene odločitve.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ko izvedenem samoupravnem obveščanju gre v bistvu za to, da se člani delovne skupnosti samo seznanja o že sprejetih odločitvah organov odločanja. Ko se namreč

nu odločanja predlog odločitve. Poredkoma se primeri, da predlagatelj ponudi predlog odločitve o variantah ali inačicah. Organ odločanja o predlogu ali pre-

DELEGATSKE IZKUŠNJE

Delegati samoupravne stanovanjske skupnosti nam poročajo

Kot že vemo, je Samoupravna stanovanjska skupnost Ljubljana na podlagi Zakona o Samoupravni stanovanjski skupnosti prevzela v upravljanje med drugim tudi sredstva, ki jih temeljne in druge družbeno-pravne organizacije združujejo za financiranje in kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva. S temi sredstvi je pred tem upravljal Zbor vlagateljev, s sedežem v Ljubljanski banki. Da bi zagotovila uresničevanje ciljev, ki ji jih nalaga ta zakon, je Samoupravna stanovanjska skupnost sprejela pravilnik o kreditiranju stanovanjske graditve, ki opredeljuje način uporabe združenih sredstev.

V preteklem obdobju so naši delavci v velikem številu reševali svoja stanovanjska vprašanja s posojili iz združenih sredstev, zato smo naše delegate na Samoupravni stanovanjski skupnosti povprašali o vsebini novega pravilnika. V primerjavi s pravilnikom, na podlagi katerega so se iz združenih sredstev razdeljevala stanovanjska posojila doslej, vsebuje novi pravilnik nekatere bistvene spremembe, ki bodo v znatni meri vplivale na možnost posameznika, da si po tej poti zagotovi potrebna denarna sredstva za gradnjo ali nakup stanovanja. Ker se delavci zelo zanimajo za to obliko reševanja stanovanjskih vprašanj, bomo na kratko povzeli bistvena določila navedenega pravilnika, ki opredeljuje pogoje, pod katerimi lahko posameznik pridobi stanovanjsko posojilo iz združenih sredstev:

Stanovanjska skupnost nameinja najmanj 70 odstotkov združenih sredstev za kreditiranje nakupa ali gradnje najemnih stanovanj za delavce oz. za gradnjo komunalnih naprav in objektov. Ostala sredstva, to je približno 30 odstotkov pa predvideva za kreditiranje gradnje družinskih hiš ali stanovanj v osebni lasti delavcev. Ti lahko pridobijo posojilo iz združenih sredstev, če so zaposleni v delovni organizaciji, ki svoja sredstva združuje v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti in **namensko varčujejo za stanovanje**. Prav ta pogoj, ki ga dosednji pravilnik ni vseboval, pa lahko povzroči, da delavci v naši delovni organizaciji te možnosti ne bodo uspešno izkoristili v toliki meri kot doslej. Ker je namen tega določila v prvi vrsti vzbuditi namensko stanovanjsko varčevanje, s tako zbranimi sredstvi pa pospešeno odpravljanje stanovanjskega primanjkljaja, bomo v enem od naslednjih sestavkov pisali predvsem o pogojih namenskega varčevanja za stanovanje. Navedeno določilo o namenskem varčevanju bo začelo veljati v naslednjem letu. Do konca leta 1976, ki se šteje za prehodno obdobje, bodo iz združenih sredstev lahko dobili posojilo tudi tisti delavci, ki imajo hišo že zgrajeno do III. gradbene faze.

Delavci si torej lahko zagotovijo denarna sredstva za nakup stanovanja ali gradnjo družinske hiše:

— z namenskim varčevanjem za stanovanje ter posojilom, ki ga pridobijo na podlagi namenskega varčevanja;

— s posojilom iz združenih sredstev v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti;

— s posojilom, ki jim ga dodeli delovna organizacija, v kateri združuje svoje delo.

Najvišje možno posojilo iz združenih sredstev je na podlagi omenjenega pravilnika za gradnjo standardne družinske hiše 30 odstotkov od vrednosti hiše ter pri nakupu stanovanja 35 odstotkov od vrednosti standardnega stanovanja.

Posojilo iz združenih sredstev lahko dobi samo delavec, ki nima stanovanja ali ima neprimerno stanovanje. Kaj se šteje za neprimerno stanovanje, določi Samoupravna stanovanjska skupnost. Prednost pri dodeljevanju stanovanjskih posojil imajo delavci z nižjimi osebnimi dohodki, ki se jim posojilo dodeljuje tudi pod ugodnejšimi pogoji vračanja. Prav tako imajo prednost

pri dodelitvi posojil iz združenih sredstev tisti delavci, ki v prejšnjih razpisih niso dobili posojila zaradi pomanjkanja denarnih sredstev.

Pri nakupu oz. gradnji mora delavec, ki prosi za posojilo, prispevati lastno udeležbo, katere višina je odvisna od višine povprečnega dohodka na družinskega člana, in sicer je odstotek lastne udeležbe toliko večji, kolikor višji je povprečni dohodek

na družinskega člana. V povprečni dohodek družine se štejejo mesečni osebni dohodki zakoncev, ne pa tudi otrok, ki so že zaposleni. V lastno udeležbo se poleg privarčevanega denarja všteje tudi posojilo, ki ga delavec pridobi na podlagi namenskega varčevanja, pri gradnji družinske hiše pa se v lastno udeležbo šteje tudi vloženo delo.

Višino povprečnega osebnega dohodka na družinskega člana upošteva Stanovanjska skupnost tudi pri določanju dobe vračanja posojila, pri čemer delavcu z nižjimi osebnimi dohodki praviloma omogoča vračanje posojila v daljšem obdobju. Najdaljša odplačilna doba je lahko 25 let. Posojilo se obrestuje z najmanj 3,5 odstotka. Po 10 letih se obrestna mera za neodplačani del posojila poveča za 2 odstotka.

Da je tudi s tem pravilnikom dan največji možen poudarek na socialni varnosti delavcev, uporabnikov stanovanjskih posojil, izpričuje določilo, ki omogoča delavcem, ki se jim osebni dohodek iz kakršnega koli razloga bistveno zmanjša, da zaprosijo Stanovanjsko skupnost za stalno ali začasno znižanje mesečnih obrokov ali celo začasno odložitve odplačevanja teh obrov. — H. C.

V znanju je moč

Izobraževanje članstva je izredno pomembna naloga osnovnih organizacij ZSMS. Tega se zavedamo tudi mladi Litostrojčani. Izobraževanje v obliki seminarjev, na katerih obravnavamo določene aktualne družbenopolitične teme, se je izkazalo za zelo uspešno in tak način bomo uporabljali tudi v prihodnje.

Koordinacijski svet ZSMS Litostroja je zadolžil komisijo za idejnopolično delo in družbenoekonomske odnose, da pripravi vse potrebno za seminar, ki bo 2., 3. in 4. aprila v Bohinju.

Komisija je k sodelovanju povabila priznane slovenske strokovnjake za posamezna področja: Hinka Bratuša — Okija, Draga Košmrlja in Antona Kraševca. Tako bomo poslušali tri teme, ki bodo tvorile jedro seminarja: gospodarska stabilizacija, neuvrščeneost in Jugoslavija ter družbena samozaščita.

Seminarja se bo udeležilo 70 mladih, ki so s svojim dosedanjim delom pokazali svoj pozitiven odnos do naše samoupravne socialistične ureditve. Med njimi bo tudi veliko tistih, katere je ali še bo njihova osnovna organizacija ZSMS predlagala za sprejem v ZK. Ta seminar bo veliko prispeval k poglobitvi in razširitvi njihovega družbenopolitičnega znanja.

Na seminar smo povabili tudi mlade iz vseh delovnih organizacij članic ZPS. Ob tej priložnosti se bomo namreč pogovorili o nadaljnji organiziranosti in delu mladine v ZPS. Znanje in pripravljenost za delo, pridobljeno na seminarju, moramo izkoristiti tudi za delovanje na tem področju, ki je bilo v zadnjem obdobju precej zapostavljeno.

Seminarja se bo udeležilo tudi nekaj mladih iz drugih delovnih kolektivov na območju občine Ljubljana — Šiška.

Zaključek seminarja bomo že kar tradicionalno izkoristili za razgovor z vodilnimi družbenopolitičnimi delavci naše delovne organizacije o gospodarskih gibanjih v Litostroju in ZPS.

Milan Jurjavčič

USKLADITEV PROGRAMOV IDEJNOPOLITIČNEGA IZOBRAŽEVANJA

Idejnopolično izobraževanje in usposabljanje ima pomembno mesto v programih vseh družbenopolitičnih organizacij. Ti programi pa so zelo različni, je bilo ugotovljeno na sestanku predsednikov vseh komisij pri svetu ZK, konferenci sindikata in ZSM. Sekretar sveta ZK Litostroj je sklical ta sestanek prav zato, da te programe poenotimo in da hkrati izdelamo metodologijo idejnopoličnega izobraževanja in usposabljanja. Seveda pa je najpomembnejše te programe (ki jih bo za to zadolžena skupina uskladi in dala v potrditev), dosledno izpeljati, saj je bilo prav ob tem na sestanku izraženih precej kritičnih misli.

(Nadaljevanje s 5. str.)

Število rešenih stanovanjskih vprašanj po TOZD oz. DS

TOZD	nakup	ind. grad.	adaptac.	Skupaj
PI	1	9	5	15
FI	5	17	11	33
IVET	2	2	2	6
ZSE	—	2	—	2
ICL	—	2	—	2
SE	—	2	1	3
SSP	3	10	5	18
Skupaj:	11	44	24	79

Pregled dodeljenih posojil po TOZD oz. DS

TOZD	nakup	ind. grad.	adaptac.	Skupaj
PI	120.000	340.000	90.000	550.000
FI	310.000	415.000	275.000	1.000.000
SSP	170.000	345.000	115.000	630.000
IVET	105.000	40.000	55.000	200.000
SE	—	70.000	20.000	90.000
ICL	—	70.000	—	70.000
ZSE	—	80.000	—	80.000
Skupaj:	705.000	1.360.000	555.000	2.620.000

Hilda Colja

Priznanje sindikata Titovi zavodi Litostroj 1976

Konferenca OOS TZ Litostroj, Ljubljana razpisuje na osnovi sklepa z dne 26. 2. 1976 »Priznanje sindikata Titovi zavodi Litostroj 1976«.

OSNOVNA NAČELA RAZPISA:

Priznanje se podeljuje vsako leto ob delavskemu prazniku 1. maju. Dodeljuje se za uspehe, dosežene v daljšem časovnem obdobju ali za konkretno delo.

PRIZNANJA:

1. Zlata plaketa — za posameznike, delovno skupino ali delovno organizacijo
2. Srebrna plaketa — za posameznike, delovno skupino ali delovno organizacijo
3. Zlata značka — za posameznike (in sicer največ tri iz posameznega področja, ki je razpisano).

Kandidate za priznanje lahko predlagajo TOZD, OZD in druge družbenopolitične organizacije, strokovna društva, društva in združenja ter delavci Litostroja.

PRIZNANJA SE PODELJUJEJO:

- a) na področju delovanja v družbenopolitičnih organizacijah,
- b) na področju samoupravljanja,
- c) za uveljavljanje družbenoekonomskih načel v poslovanju,
- d) na področju pospeševanja inventivne dejavnosti,
- e) na področju kulture in telesne kulture.

Vsa ta področja ureja poslovnik.

Predlog mora vsebovati poleg osnovnih podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev dela, zaradi katerega je predlagan za podelitev priznanja.

Priložite tudi izjave morebitnih sopredlagateljev oziroma mnenja drugih organizacij, ki predlog podpirajo.

Predlog je treba poslati do 10. 4. 1976 na naslov:

Konferenca OO sindikata Litostroj,
61000 Ljubljana, Djakovičeva 36.

RDEČI PRAPOR

Osmega srečanja samoupravljalcev, ki je bilo februarja v Kragujevcu ob stoletnici prvih delavskih demonstracij v Srbiji, se je udeležil tudi predstavnik naše delovne organizacije Karel Gornik. Osrednja tema tega tradicionalnega srečanja je bila uresničevanje delegatskega sistema v praksi, seveda pa je bilo srečanje obeleženo tudi s številnimi prireditvami in manifestacijami.

Litostrojski samoupravljalci smo na tem srečanju prispevali tudi koreferat z naslovom »Uresničevanje delegatskega sistema v temeljnih organizacijah združenega dela TZ Litostroj«. Naš delegat je v razpravi povzel glavne misli. Uvodoma je poudaril, da so bile osnove za razvoj delegatskih odnosov v Litostroju dobro razviti samoupravni odnosi znotraj TOZD in dobro delovanje družbenopolitičnih organizacij. Uresničevanje delegatskih odnosov pa je v marsičem odvisno od dobrega sistema informiranja, zato težimo za tem, da ga čimbolj izpopolnimo.

Zatem je govoril še o delovanju delegatov, delegacij in konferenc delegacij družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, nakazal rezultate in slabosti, s katerimi se srečujemo, ter opredelil nadaljnjo družbenopolitično aktivnost na tem področju.

Konferenca sindikata

9. redna seja konference sindikata naše delovne organizacije je bila vsebinsko zelo bogata in razgibana. V poročilu iz te seje bomo člani litostrojских osnovnih organizacij sindikata opozorili le na najpomembnejša stališča in sklepe.

Uvodoma je predsednik Ivan Sabol prisotne seznanil z delom med dvema sejama, zatem pa so se dogovorili, da bodo seje konference sindikata ob četrtkih in da se mora na sejah voditi zapisnik in nato zapisati izvešček sklepov.

Na občnem zboru industrijskega društva Litostroj je bila izražena želja po tesnejšem sodelovanju (predvsem na kadrovskem področju).

Zato je treba v industrijsko galsko društvo Litostroj vključiti mlajše člane, predvsem pa naj se povežejo s III. letnikom Izobraževalnega centra.

Konferenca sindikata zadoljuje predsednika komisije za socialna vprašanja tovariša Dvoržaka, predsednika komisije za družbeno samozaščito tovariša Bašneca, predstavnika TOZD ZSE, službo varstva pri delu in varnostno službo, da opravijo ogleda na vseh pomembnih mestih, ustrezno ukrepajo glede varovanja družbene lastnine in odnosov do nje ter o opravljeni nalogi informirajo zaposlene v internem glasilu naše delovne organizacije.

Nosilec naloge je tovariš Dvoržak, opravljena pa mora biti do 10. marca 1976.

Republiški odbor sindikatov delavcev kovinske industrije je poslal obvestilo, da se bodo z izbranimi OZD razgovarjali o:

- ekonomskem položaju OZD (stabilizacijski ukrepi),
- samoupravnem sistemu planiranja in
- samoupravnem planiranju ter družbenem dogovarjanju.

Celotno gradivo je prejela komisija za gospodarska vprašanja in samoupravljanje, ki se mora pripraviti na omenjene razgovore.

Z doseženimi stabilizacijskimi ukrepi in poročilom samoupravne komisije za stabilizacijske ukrepe in racionalizacijo poslovanja v letu 1975 ne moremo soglašati v celoti, zato menimo, da so predsedniki IO OOS zadolženi, da ponovno do 20. 3. 1976 pregledajo sprejete stabilizacijske programe, dejansko opredeljene naloge, roke in nosilce zadolžitve, kako so opravili vse preostale zadane naloge, ki niso razvidne iz poročila.

Od Zveze sindikatov Jugoslavije je za industrijo in rudarstvo smo prejeli analizo družbenoekonomskega položaja livarstva, delovnih pogojev in nalog sindikatov ter predlog sklepov, ki jih bodo obravnavali na konferenci livarjev v prvi polovici marca v Banja Luki.

Gradivo je pregledal IO OOS PI in določil, da se te konference udeležita njihova člana tovariša Peter PONGRAC in Miro PODBEVŠEK.

Delegata konference livarjev bosta poročala o poteku dela in o sprejetih sklepih na konferenci sindikata TZ Litostroj in IO OOS TOZD in SSP.

Na 17. redni seji Upravnega odbora delovne organizacije TZ Litostroj smo obravnavali organiziranost samoupravnih organov.

Zavzeli smo stališča, da kot družbenopolitični dejavniki ne moremo biti zadovoljni s predlagano organizacijsko shemo, da jo je potrebno uskladiti z našimi samoupravnimi akti, ki so zastareli in potrebni sprememb. Iz te organiziranosti izhaja, da je potrebno resno in odgovorno pristopiti k urejevanju vseh samoupravnih aktov na ravni TOZD, OZD — samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Informativni center ne ustreza današnjemu razvoju samoupravnih odnosov in družbenopolitičnemu delovanju. Zato ga je treba, s tajništvom samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij organizirati tako, da bo dejansko opravljal naloge, ki izhajajo iz ustavnih in družbenopolitičnih dokumentov.

Tudi pravno službo je potrebno organizirati v skladu z organizacijsko shemo.

Izdelati je treba shemo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, ki bo od-

govarjala dejanskemu stanju in vsem pravnim in družbenopolitičnim določbam.

Za potrebe dela družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in njih komisij je treba izdelati poslovnik dela, statute in podobno.

V nadaljevanju seje so predsedniki komisij poročali o delu v preteklem letu, nakar je konferenca zavzela konkretna stališča in sklepe za nadaljnje delo.

Tovariš Dvoržak je v imenu komisije za socialna vprašanja in družbeni standard poročal o doseganjih pa tudi o prihodnjih nalogah in delu.

Opozoril je na zavzetost komisije pri razreševanju problemov, ki so bili nakazani na zborih delavcev.

Poudaril je, da komisija posveča veliko skrb krvojadalskim akcijam, preventivnemu okrevanju, stikom z upokojenci, obiskom bolnikov na domu itd.

Komisija je IO OOS posredovala v obravnavo predlog pravilnika o dodeljevanju solidarnostne pomoči članom sindikata Litostroj.

Komisija za družbeni standard naj pouči vsa vprašanja s področja prehrane, stanovanjske problematike, počitniških domov na osnovi sprejetega dogovora in poročila konferenci sindikata o predlogih za izboljšanje.

Konferenca je zadolžila IO OOS da do 20.3.1976 proučijo osnutek pravilnika o dodeljevanju solidarnostne pomoči.

V letošnjem letu je potrebno obnoviti pogodbo o mednarodnem sodelovanju s sindikalno organizacijo ZVVZ Milevsko in sicer v smislu nadaljnjega medsebojnega sodelovanja na družbenopolitičnem, kulturnem in rekreativnem področju.

Komisija je predlagala, da se razgovorov, ki bodo od 23. do 26. 3. 1976 udeležijo predsedniki konference OO sindikata TZ Litostroj, predstavniki vodstva ZSE, sekretar družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter tovariš Dvoržak.

Komisija za šport in rekreacijo:

Delo komisije je zelo bogato in pestro. Tovariš Tertnik je poro-

čal o delu sekcij, izvajanju njihovih programov dela s posebnim poudarkom na rekreativni dejavnosti. Omenil je udeležbe na tekmovanjih in opozoril, da bo litostrojско tekmovanje na Sorici 5. aprila.

Komisija za kulturo in prosveto:

Po besedah tovariša Oprešnika, kulturna dejavnost v naši delovni organizaciji nima svojega pravega mesta, predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Zato se bomo morali zavzemati, da bomo kulturo v pisani besedi približali našemu delavcu.

V okviru kulturnega delovanja je potrebno zblížati delo pevskega zbora in godbe na pihala, te sene sodelovati z ZKPO občine Šiška in drugimi OZD v naši občini.

Tovariš Oprešnik je opozoril tudi na kulturno prireditve na ravni SOZD ZPS, ki bo ob delavskem prazniku 1. maja v Poreču. Tega srečanja naj se udeleži čim več članov naše OZD, obenem pa naj se začne prireditve pravočasno organizirati in usklajevati programe na ravni ZPS.

Komisija za družbeno samozaščito in ljudski odpor:

Tovariš Jamšek je prisotne seznanil, da je komisija pripravila osnutek poslovnika in osnutek programov dela, ki bodo potekali na treh področjih:

a) Podružabljanje SLO, družbene samozaščite v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

b) Vključevanje sindikata v priprave SLO v delovnih organizacijah ter intenzivno družbenopolitično delo za izvajanje družbenega dogovora o družbeni samozaščiti.

c) Stalne priprave in izdelava načrta o delovanju in organiziranosti sindikata v primeru vojne. Te načrte moramo izdelati za potrebe dela konference IO OOS.

Konferenca sindikata je v celoti sprejela predlog akcijskega programa dela komisije za družbeno samozaščito in ljudski odpor za prvo četrtletje s spodaj navedenimi nalogami:

1. V okviru konference sindikata je potrebno organizirati seminar za člane komisij za družbene samozaščite ali skupno z ostalimi člani komisij za družbeno samozaščito pri ostalih družbeno političnih organizacijah in samoupravnih organih.

Tečaj je treba organizirati konec marca ali v začetku aprila,

za to je zadolžen tovariš Ivan BAŠNEC.

2. Konferenca sindikata naj v sklopu nalog komisije za družbeno samozaščito v mesecu marcu obravnava poročilo o poškodbah pri delu za leto 1975 in povabi k sodelovanju službo varstva pri delu in zdravstveno ter socialno službo.

Te naj pripravijo tudi strokovno gradivo za razpravo.

Rok za pripravo poročila je 15. 3. 1976, zbere naj jih sekretar družbenopolitičnih organizacij.

3. Tovariš Štefan Trop naj pregleda samoupravne predpise, ki se nanašajo na družbeno samozaščito in ugotovi, kako je v njih vgrajena družbena samozaščita v OZD Litostroj. To bo možno oceniti šele po sprejetju samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti.

4. Zaradi aktualnosti družbene samozaščite je nujno organizirati sestanek (predavanj) za vodilne in vodstvene delavce, ki potujejo v tujino in imajo stike s tujimi poslovnimi partnerji.

5. Varnostna služba naj do 15. aprila pripravi poročilo o večjih materialnih škodah in kriminalu, ki je nastal v letu 1975, in to posreduje komisiji za družbeno samozaščito pri sindikatu.

6. Konferenca OOS zadoljuje IO OOS v TOZD in SSP, da pripravijo poročilo o stanju delovne discipline in predloge za izboljšanje.

Kadrovska komisija:

Na predlog občinskega sindikalnega sveta, naj določimo enega člana iz naše delovne organizacije v komisijo za družbeno samozaščito pri občinskem sindikalnem svetu, smo izbrali tovariša Ivana Križmana iz TOZD FI.

Komisija je poročala še o štipendijski politiki in o zaostrenih pregledih učnih uspehov štipendistov Litostroja.

V letu 1975 je 14 štipendistov zapustilo podjetje, vendar so od njih izterjali stroške šolanja, 21 štipendistov pa je šolanje prekinilo in podalo ustrezne izjave o vzrokih prekinitve. Poraba sredstev za štipendije v letu 1975 je znašala 4.894.959 din.

Komisija ugotavlja, da je potrebno dejansko pristopiti k planiranemu kadrovanju, ki mora izhajati iz TOZD in SSP, pri čemer je potrebno posebno pozornost posvetiti štipendijski politiki, izobraževanju ob delu, predvsem za tiste delavce, ki so dalj časa zaposleni v podjetju, obenem pa so perspektivni za naše delo in potrebe TOZD in SSP. Ob tem ne smemo pozabiti na izobraževanje delavcev, ki ustvarjajo ob težkih delovnih pogojih!

Konferenco je ugodno ocenil predlog sveta ZK TZ Litostroj kot

izhodišče druge faze organiziranosti TOZD v naši OZD.

Sedaj ni čas, da zahtevamo izdelavo različnih analiz, temveč da podamo politično oceno za nadaljnji postopek. To pa pomeni, da bo potrebno sestaviti ustrezne komisije, ki bodo izdelovale vse potrebne analize in ocenile upravičenost organiziranosti posameznih TOZD, o čemer bomo še razpravljali po prejemu njihovega gradiva. Ta postopek moramo končati predvidoma do oktobra, če želimo, da bi prešli na nove TOZD s 1. januarjem 1977. leta.

Konferenca sindikata v celoti soglašala z predlaganimi izhodišči druge faze organizacije TOZD v naši OZD in bo celotno gradivo politično ocenila, ko bodo komisije pripravile ustrezne podatke.

Vse OOS so obravnavale sindikalno listo za leto 1975 in predlagale, da se izvrši dopolnitev samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebne dohodka v celoti, kot je podala predlog skupna komisija za kovinsko in elektro industrijo.

Delegati konference sindikata so soglašali s pripombami zborov delavcev in sklenili, da se v samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in osebne dohodka vnese za leto 1976:

— Za delo v nočni izmeni od 22. do 5. ure zjutraj se prizna dodatek v višini 50 % od dosežene osnove za redni delovni čas.

LITOSTROJČAN
postani dopisnik
svojega glasila

— Na osnovi doseženih rezultatov za leto 1975 naj se izplača regres na zaposlenega v znesku 1200 din.

Delegati predlagajo samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam v delovni organizaciji TZ Litostroj, da se dopolni obstoječi pravilnik o pospeševanju inventivne dejavnosti OZD Litostroj in pripravi za razpravo do 24. 5. 1976.

Predsednik IO OOS TOZD PI tovariš Podbevšek je predlagal, konferenca sindikata pa je sprejela sklep, da določeno število osmrtnic, na katere bomo pisali imena naših sodelavcev in jih izobesili v omarice, izdelane posebej v te namene, pri vstopu v podjetje. Delegati so predlog podprli, ker je dosedanje obveščanje po ozvočenju marsikje zelo slabo slšno.

Delegati konference sindikata zadoljujejo IVET, da prouči obstoječo problematiko na področju nizke frekvenčnih naprav (ozvočenje v OZD) in nas na to seznanijo.

Skupščine OO sindikata

Letne skupščine osnovnih organizacij sindikata so potekale po posameznih TOZD od 2. do 6. februarja.

Sprejeli so poročilo IO o delovanju v letu 1976, poročilo blagajnika, finančni načrt za leto 1976 in letni delovni načrt.

PI — polizdelki

Letna skupščina je sprejela poročilo IO, načrt dela za letošnje obdobje, finančno poročilo in finančni načrt za leto 1976. V razpravi je bilo sproženo vprašanje razširitve kapacitet v naših počitniških domovih, vprašanje ozračevanja v livarnah in tamkajšnjih težavnih pogojih dela.

Na delnem zboru v PK so zahtevali, da se uredi ventilacija. Predlagali so, da PK organizira sindikalni izlet oziroma ekskurzijo v tovarne, za katere izdelujejo posamezne izdelke. Skupščina v PK pa je predlagala, naj se posveti večja pozornost izobraževanju (osnovne šole in šole za pridobitev kvalifikacije). Popoldanska izmena PI je predlagala, da bi delali tudi v prostih sobotah in tako pridobljena sredstva namenili za izboljšanje delovnih pogojev v livarnah, kar je skupščina enoglasno sprejela.

DS SSP

V SSP so bile organizirane delne konference OOS in to v KSS in direkciji, FPR, POAE in NS.

Na vseh štirih skupščinah so sprejeli poročilo o delu IO, izhodišča druge faze organizacije TOZD v naši OZD, programe dela za leto 1976, program izobraževanja za leto 1976 ter akcijski načrt za leto 1976 in vrstni red pomembnih nalog.

V razpravi so:

- zahtevali večjo izbiro malic in izboljšanje toplih obrokov,
- predlagali ponovno organiziranje prihoda dedka Mraza v podjetju,
- predlagali, da se povečajo najemnine v samskih domovih, ker se sedaj porabi preveč sredstev iz sklada skupne porabe,
- cene napitkov v avtomatih naj se povišajo na 2 din, sredstva pa se porabijo za izboljšanje malice,

- jubilejom (25-letnikom) naj se v prihodnje ne dajo več proste karte za gledališče, ker jih ne uporabljajo niti desetina,
- potrebno je izdelati analizo vzrokov odhodov delavcev iz podjetja ter ustanoviti posebno komisijo pri sindikatu, ki bi zasledovala to problematiko,
- ugotovili so premajhno obveščenost članstva ter da predstavniki sindikata ne vabijo na seje samoupravnih organov in vodstva TOZD,
- opazili so premajhno dejavnost na področju kulture,
- NS postavlja zahtevo po avtomatu.

TOZD IRRP

- Zbor je soglasno sprejel
- letni delovni načrt za leto 1976,
- finančni načrt za leto 1976,
- program izobraževanja,
- akcijski načrt in prioriteto pomembnih nalog.
- V razpravi so obravnavali naslednja pomembna vprašanja:
- stabilizacijski program,
- inventivno dejavnost,
- družbeno samozaščito,
- vprašanje nagrajevanja,
- organiziranost IRRP.

FI — finalni izdelki

Skupščina je sprejela poročilo IO, letni načrt in finančni načrt za leto 1976.

Razprava je zajemala vprašanje organiziranosti sindikata glede na nove TOZD in problem družbene prehrane (menijo, da je potrebno izboljšati tople obroke).

TOZD IVET

Sprejeli so poročilo, finančno poročilo in finančni načrt za leto 1976.

V. M.

Nova odmera nadomestila

V zadnjem času smo prejeli nemalo pritožb na račun nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Ker homo podatke, potrebne v postopku za odmero nadomestila, lahko pripravljali šele po zaključnem računu, je potrebno, da že zdaj pojasnimo nekaj stvari.

Osnova za odmero nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu se je od leta 1973 ugotavljala na osnovi razlike med povprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delovni invalid delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti in povprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v skupini, v katero je bil delovni invalid napoten na delo. Ta razlika je 100 % v primerih, pri katerih je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, v vseh drugih primerih pa je razlika (nadomestilo) 90 %. V naslednjem letu po odmeri nadomestila pa se je invalidu nadomestilo povečalo za toliko, kot se je v organizaciji, v kateri invalid dela, v poprečju povečal osebni dohodek.

V obdobju od 1972. do 1975. leta se je zaradi usklajevanja osebnih dohodkov v razponih med posameznimi delovnimi mesti marsikaj spremenilo. Tudi na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS so ugotovili, da je zaradi tega prišlo do razlik in so nekateri invalidi prejeli preveliko, drugi pa premajhno nadomestilo. Zaradi tega je Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS na seji dne 30. 12. 1975 sprejela sklep o novi odmeri nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu (kar je v skladu s 6. odst. 155. člena Statuta SPIZ).

Po tem sklepu bodo od 1. 1. 1976 vsem invalidom, ki so postali invalidi do 31. 12. 1975, nadomestilo ponovno odmerili. To pomeni, da ga bodo na novo odmerili invalidom, ki tako nadomestilo že prejemale in vsem tistim, ki ga doslej niso prejemale, če bo z novim ugotavljanjem osebnih dohodkov za leto 1975 ta razlika ugotovljena. Za osnovo pri ugotavljanju te razlike pa se upoštevajo povprečni osebni dohodki skupine delavcev, v kateri je invalid delal pred nastankom invalidnosti in povprečnim osebnim dohod-

kom skupine delavcev, v kateri invalid dela po nastanku invalidnosti, doseženim v letu 1975. Značilno za omenjeno odmero je, da se bo nadomestilo enako odmerilo za vse dosedanje invalide in na enak način tudi vsem tistim,

ki bodo postali invalidi v letu 1976. Nadomestilo se bo odmerilo na enak način, kot je bilo odmerjeno v 1973. letu, le da bodo upoštevali za osnovo osebnih dohodke iz leta 1975.

Namen nove odmere je zagotoviti skladnost odmere nadomestila, ne glede na to, kdaj je invalidnost nastopila.

Podrobnejše informacije lahko dobite v kadrovskem sektorju pri socialni delavki.

Magda Kreft

Beneficirana delovna doba

Skupina tovarišic — predstavnic sindikatov, Gospodarske zbornice in Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja si je v spremstvu predstavnikov metalurških obratov TOZD PI in socialne delavke KSS 5. februarja ogledala delovna mesta v metalurških obratih in se bežno seznanila s težavnostjo in škodljivostjo dela v livarnah.

V našem podjetju in tudi v sorodnih podjetjih se močno trudimo, da bi se v metalurških obratih priznala beneficirana delovna doba vsem delavcem, katerih zdravje je zaradi delovnih pogojev in teže dela ogroženo. Doslej imajo priznan beneficiran staž delavci, ki delajo na delovnih mestih: ročni formar, strojni formar, ročni čistilec, strojni čistilec, ročni brusilec, brusilec na visečem brusu — čistilec, pripravljalec peska, žerjavar nad livnami polji, talilec, izpraznjevalec, ponvičar, šamotar in peskar. V novem postopku pa predlagamo, da bi Zakon o delovni dobi, ki se šteje v povečanem trajanju, zajel še delovna mesta:

- v pripravi in predelavi peska,
- pri izdelavi peščenih jeder,
- pri hranjenju, šaržiranju in vzdrževanju peči,
- pri transportu v livarni,
- pri vzdrževanju naprav za vli-vanje,
- proizvodno tehnična in vodstvena delovna mesta v livarni in ostala delovna mesta, kot na primer varilec, rezalec itd.

Ne glede na to, da urejenost v naših livarnah pohvalijo celo v tujih strokovnih revijah, so škodljivi vplivi tu taki, da se povsem

izboljšati in odpraviti ne dajo. Mnenja smo, da so delavci, ki delajo v takih delovnih pogojih, upravičeni do beneficirane delovne dobe. Predlogi so bili torej pripravljeni v sodelovanju z ostalimi sorodnimi podjetji in pod pokroviteljstvom sindikatov.

O omenjenem predlogu morajo dati svoje mnenje sindikati, Gospodarska zbornica in Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Upam, da bo postopek za razširitev Zakona čimprej zaključen in zakon sprejet, ker nas po tem čaka še težko delo pri pripravi konkretnega predloga za naše metalurške obrate.

M. K.

SVET STANOVALCEV

Koordinacijski svet ZSM Titovi zavodi Litostroj je na 4. redni seji dne 18. 2. 1976 zadolžil Francija Zupana, Rudija Ločnika in Slavico Kotnik, da v novem samskem domu na Djakovičevi 47 skličejo zbor stanovalcev in se pogovorijo v problemih, ki nastajajo v domu, ter izvolijo svet stanovalcev.

Zboru, dne 28. februarja je prisostvovala skoraj polovica stanovalcev, ostali pa so izostali predvsem zaradi izmenskega dela v tovarni.

Vabilu sta se prijazno odzvala tudi tovariša Pavle Krilič, direktor TOZD ZSE in tovariša Just Lavrenčič, vodja snažilk.

Po uvodu tovariša Kriliča, ki je govoril predvsem o tehničnih problemih samskega doma so besedo prevzeli stanovalci.

Izrazili so zadovoljstvo, da je dom postavljen na tako ugodnem mestu in da je zelo funkcionalen.

Kritične pripombe pa so imeli o hišnem redu, ki ni veljal v celoti, saj so bili nekateri členi le formalni. (Ti so se nanašali predvsem na obiske).

Nezadovoljni stanovalci so se obrnili na tovariša Kriliča, ta je podprl njihov predlog, da se obiski dovolijo v skladu s členi hišnega reda. Predlog je bil soglasno sprejet.

Vse stanovalce samskega doma so opozorili, naj pazijo na inventar in stene, pa da ne bi prišlo

do tatvin in pijančevanja po sobah ter podobno, kajti v takem primeru bo vodstvo TOZD ZSE prisiljeno prepovedati obiske.

Stanovalci doma so se pogovarjali še o možnostih nakupa televizorja, ki bi ga namestili v klubsko sobo.

Vodstvo TOZD ZSE je pojasnilo, da za tovrstne namene nima finančnih sredstev, predlagalo pa je stanovalcem, da sami zberejo denar, kakor so to storili v samskem domu na Djakovičevi 10.

Omenjeni predlog ni bil sprejet, stanovalci pa so zadolžili novo izvoljeni svet stanovalcev doma, da razišče možnosti nakupa in pridobitev sredstev za ta namen.

Zatem so stanovalci izvolili svet stanovalcev doma, ki šteje trenutno sedem članov, ko bo dom polno zaseden pa ga bodo dopolnili.

V svetu so: Milivoj Knežević, Marjan Pirc, Slavica Kotnik, Marica Hrovat, Rudi Ločnik, Milan Samardija, Stane Brankovič.

Predsednika sveta bodo člani sveta doma stanovalcev izbrali sami na prvi seji, ki bo v kratkem.

Vodstvo, kakor tudi stanovalci samskega bloka upajo, da bo svet stanovalcev doma delal aktivno, na realnih podlagah in presojah ter da bo skušal po svojih močeh preprečevati morebitne nevednosti. — Slavica Kotnik

OBISKALI SO NAS

Pred kratkim je našo delovno organizacijo obiskala študijska delegacija Zambije. V spremstvu družbenopolitičnih delavcev so si gostje ogledali naše proizvodne obrate, obisk pri nas pa so zaključili z razgovori. Posebno pozornost so namenili gospodarjenju, razvoju in učinkovitosti samoupravljanja, izobraževanja in delovanju družbenopolitičnih organizacij.

V DRAŽGOŠAH

Kako hitro mineva čas, saj je poteklo že 34 let od tistih januar-skih dni leta 1942, ko je v Dražgošah slavn Cankarjev bataljon vodil neenako borbo z mnogo močnejšim nasprotnikom in mu prizadejal hude izgube.

Tri dni se je bataljon upiral ogromni vojaški premoči Nemcev, ki kljub neprestanim jurišem niso uspeli uničiti ali vsaj pregnati partizanov iz vasi.

To, da se je peščica upornikov tako uspešno zoperstavila sili, kateri je bila beseda poraz tuja, je bilo za do takrat nepremagljivo

nemško vojsko nekaj nezaslišane-ga.

Partizanski položaji so bili izbrani z vojaško taktično zrelostjo in so obvladovali vse prihode iz doline. Resda se je pri obrambi Dražgoš pojavila tudi napaka, saj ni bil zavarovan hrbet branilcev s strani Jelovice, vendar se je vse srečno izteklo, saj nasprotnik ni izkoristil te velike pri-ložnosti. Tako pomeni dražgoška bitka hud poraz Nemcev.

Po umiku partizanov iz Dražgoš so se Nemci maščevali nad vaščani, precej so jih pobili ali pa odgnali v taborišča, vas pa požgali. V spomin na te dogodke vsako leto organizirajo pohod imenovan »Po stezah partizanske Jelovice« in proslave, ki kažejo našo pripravljenost, da bomo znali tudi v bodoče, če bo treba z enako požrtvovalnostjo braniti domovino.

Letos se je proslave udeležilo tudi zastopstvo litostrojskih rezervnih starešin in to s tekmovalno ekipo ter s še desetimi udeleženci, ki so prisostvovali proslavi. Tekmovalno ekipo sta vodila tovariši Kosi in tovariš Didanovič, ostale predstavnike naše organizacije ZRVS pa tovariš Babič.

V tekmovalnem delu se je naša ekipa kar dobro odrezala saj se je uvrstila nekje v sredino. Imela pa je zelo težavno nalogo, saj je morala kompletna prispeti na cilj in premagati velike napore poti, ki se od Kroke do vrha Jamnika strmo dviga in zahteva od tekmovalcev veliko fizične vzdržljivosti. Za marsikoga od ostalih ekip je bil napor prehud in je moral odstopiti.

Na pohodu so tekmovalci reševali topografske naloge in naloge iz vojaške teorije, poleg tega pa so še streljali s pištolo na daljavo petnajst metrov.

Naši so se v reševanju nalog in streljanju kar dobro izkazali, zato je bil skupni rezultat naše ekipe — zlata sredina, zelo zadovoljiv. Ostali udeleženci so imeli v Rudnem tovariško srečanje s preživeliimi borci Cankarjevega bataljona, ki so jim pripovedovali doživljaje tistih slavnih dni.

Po prihodu v Dražgoše so tekmovalce in druge udeležence proslave sprejeli izredno gostoljubni domačini. Že samo srečanje s temi ljudmi je odtehtalo vse tegobe pohoda, saj tako toplega sprejema ni nihče pričakoval.

Mestnemu odboru ZRVS se zahvaljujemo za uspešno organizacijo tega pohoda.

inž. Henrik Bratkovič

Poslovanje »Blagajne vzajemne pomoči« v letu '75

Odbor blagajne vzajemne pomoči je imel lani 12 rednih sej skupaj z nadzornim odborom. Na svojih sejah je obravnaval:

- prošnje za posojila,
- višino posojil,
- dotok sredstev,
- pravilnik poslovanja BVP,
- propagando za čim večjo vključitev članov kolektiva v BVP itd.

Mesečno je obravnaval od 60 do 120 prošenj za posojila. Posojila so bila mesečno izplačana v skupnem znesku 250.000,00 din. Odbor se je trudil, da je v letu 1975 ostal najvišji znesek posojila 5.000 din, kljub velikemu povpraševanju in potrebi članstva po posojilih.

Kljub veliki propagandi med člani kolektiva, ki jo je odbor vodil skozi vse leto, nismo pridobili članov za to solidarno akcijo med vodilnimi in vodstvenimi sodelavci našega podjetja, kar je bil namen te akcije.

Blagajna vzajemne pomoči je bila organizirana v podjetju zato, da pomaga pri solidarnostnih

akcijah članom kolektiva z nižjimi osebnimi dohodki pri reševanju njihovih problemov kot so: večmesečna bolezen, smrt v družini, gradnja stanovanj, adaptacije starih stanovanj, nakupi ozimnice, dopusti itd. Mnenja smo, da bi moralo pristopiti v članstvo čim več takih članov kolektiva, ki so na vodilnih in vodstvenih mestih, ker bi s tem omogočili večji pritok sredstev blagajni vzajemne pomoči za izplačila posojil.

Člane blagajne vzajemne pomoči obveščamo, da se članarina vrača, oziroma izplačuje po preteku 4 let od vpisa v članstvo. Ta izplačila so sedaj tekoča in redna. Vsak član bo pravočasno obveščen o izplačilu članarine.

Obveščamo člane blagajne vzajemne pomoči, ki prosijo za posojilo, da prošnjo oddajo v sindikatu pri tovarišici Veri Poberaj — knjigovodkinji BVP. Opozarjamo, da se morajo prošnje pravočasno dostaviti in sicer od 1. do 31. v mesecu za naslednji mesec.

FINANČNO POROČILO ZA LETO 1975 — Saldo dne 31. 12. 1975

	V dobro din	V breme din
1. Žiro račun	4.283,71	
2. Gotovina v blagajni	266,25	
3. Izplačana posojila	1.078.700,00	
		1.068.925,00
		14.325,06
SKUPAJ:	1.083.250,06	1.083.250,06

V letu 1975 smo torej uspešno poslovali in pridobili 147 novih članov. 15. marca je bilo vseh

članov blagajne vzajemne pomoči 747.

Sonja Mravlja

Zdravstveno stanje Litostrojanov v letu 1975

V letu 1975 je bilo v Litostroju poprečno 3267 zaposlenih. Oglejmo si najprej **OBOLEVNOST in OBISK V AMBULANTI**. V letu 1975 je ambulantna delovala v polnem obsegu. Opravili smo 22.119 pregledov ali 6777 na 1000 zaposlenih, kar pomeni, da je bil vsak Litostrojan 6-7-krat v ambulanti. Prvih pregledov je bilo 8489 ali 2590 na 1000 zaposlenih, na 10 prvih pregledov pa je prišlo 16 ponovnih pregledov, torej se je vsakdo, ki je prišel na pregled v ambulantno, vrnil še 1-2-krat na kontrolo.

Na prvem mestu so obolenja dihal z 2542 primeri, od katerih je bilo 72 poslanih k specialistu, 16 pa na zdravljenje v bolnico. Na 1000 zaposlenih jih je zbolelo na dihalih kar 780. Na drugem mestu so nesreče pri delu, ki jih je bilo kar 1089, od tega je bilo poslano k specialistu 298 ponesrečencev, na zdravljenje v bolnico pa 16. Pripominjam, da vsi ponesrečenci niso dobili bolniškega staleža, zato je ta številka večja od številke, ki jo navaja v svojem letnem poročilu služba varstva pri delu (ta zajema le nesreče pri delu, ki so imele za posledico nesposobnost za delo), 330 delavcev na 1000 zaposlenih se je poškodovalo pri delu. Izven dela je nastalo 873 poškodb, od katerih je bilo poslano k specialistu 171 poškodovancev, na zdravljenje v bolnico pa 18, kar pomeni, da so bile poškodbe težje nari, da to bomo videli tudi iz porave. To bomo videli tudi iz podatkov o izgubljenih delovnih dnevih zaradi bolezni in nesreč. Na 1000 zaposlenih se je ponesrečilo izven dela 267 delavcev.

Na tretjem mestu so obolenja kosti, sklepov in mišičja z 865 bolniki (264 na 1000 zaposlenih), od katerih je bilo poslano k specialistu 72 bolnikov, v bolnico pa 10. Za temi so obolenja prebavil s 769 bolniki (235 na 1000 zaposlenih), na zdravljenje v bolnico pa 29. Iz gornjih podatkov vidimo, da obolenja prebavil zahtevajo večkratno zdravljenje v bolnici kakor obolenja kosti, ta pa zahtevajo daljše zdravljenje, kar bomo videli tudi pri pregledu izgubljenih delovnih dni. Omenil bi samo še obolenja srca in ožilja z 285 bolniki ali 87 na 1000 zaposlenih. K specialistu je bil poslan 101 bolnik, na zdravljenje v bolnico pa 12 bolnikov. Med 285 bolniki z obolenji srca in ožilja jih je bilo 53 z ishemičnim obolenjem srca (infarkt miokarda, angina pectoris in druga obolenja srčne mišice in ožilja srca). To število nam pove, da je na 1000 zaposlenih kar 16 takih bolnikov, ki mo-

rajo paziti, da ne bo prišlo do najhujšega.

To je kratko poročilo o obolevnosti v TZ Litostroj. Iz teh podatkov pa žal ni mogoče ugotoviti vzrokov obolevnosti, ki so zelo različni (delovno okolje, socialne prilike, zdravstvena vzgoja, polproletarci, nepravilna prehrana itd.). To bi bilo možno le s pomočjo računalnika ali s perforiranimi karticami. Oglejmo si še tabelo izgubljenih delovnih dni zaradi bolezni in poškodb. Opozoriti je treba, da je vodena evidenca za projektivo posebej, a zaposleni so navedeni v skupnem številu z DS SSP. Decimalke pomenijo delovne ure, iz česar sledi, da je 7 ur en delovni dan, n. pr. 2,3, in 3,5 je 6,1 (2 dni in 3 ure ter 3 dni in 5 ur je 6 dni in 1 ura).

Poleg tega se podatki ne ujemajo popolnoma s podatki statistične službe, za kar ni bilo mogoče dobiti pravih vzrokov. Vendar pa razlika ni tako velika, da bi bistveno vplivala na odstotek bolniškega staleža. Za lažje razumevanje tabele navajamo še grupe obolenj po mednarodni klasifikaciji, ki velja tudi pri nas:

1. Nalezljive in parazitarne bolezni s tuberkulozo
 2. Novotvorbe
 3. Bolezni žlez z notranjim izločanjem, bolezni presnove in prehrane
 4. Bolezni krvi in krvotvornih organov
 5. Duševne motnje
 6. Bolezni živčnega sistema in čutil
 7. Bolezni srca in ožilja
 8. Bolezni dihal
 9. Bolezni prebavil
 10. Bolezni sečil in spolovil
 11. Komplikacije nosečnosti, porod
 12. Bolezni kože in podkožja
 13. Bolezni kosti, mišic in sklepov
 14. — 16. Ostale
 - A Nesreče pri delu
 - B Nesreče izven dela
- O Nega, spremstvo, specialistični pregledi

nimiva. Na drugem mestu so obolenja dihal z 9190 dnevi pri 1250 bolnikih, kar pomeni, da je trajal bolniški stalež poprečno 7,35 dneva. Če upoštevamo še podatke o obolevnosti, vidimo, da jih je na 1000 zaposlenih kar 780 obolelo na dihalih, polovica t.j. 382 obolelih pa je bilo v bolniškem staležu.

Na četrtem mestu so obolenja kosti, mišic in sklepov z 864 bolniki, od katerih je 569 bolnikov ostalo na zdravljenju 6.912 dni. To pomeni, da je bila obolevnost 264 bolnikov na 1000 zaposlenih in od teh se jih je 174 zdravilo povprečno 12,14 dneva.

Na petem mestu so obolenja prebavil s 769 bolniki, od katerih je bilo 459 v bolniškem staležu 4.929 dni. (Na 1000 zaposlenih 174 v bolniškem staležu, vsak je ostal na zdravljenju poprečno 10,7 dneva). Na šestem mestu sledijo obolenja srca in ožilja z 285 bolniki ali 87 na 1000 zaposlenih. Od njih je bilo 132 ali 40 na 1000 zaposlenih v bolniškem staležu 3.474 dni, to je 26,3 dneva na vsakega. To je najvišja številka povprečnega trajanja bolniškega staleža; z drugimi besedami: indeks težine je v tej grupi obolenj najvišji.

Sedmo mesto zavzemajo obole-

TOZD	Število zaposl.	%	Št. izgub. del. dni	%
PI	856	26,2	18.041,4	31,9
FI	1155	35,5	19.745,2	34,9
SE	64	1,9	617	1,1
IVET	305	9,3	5.575,2	9,9
ZSK	153	4,7	1.725,6	3
DSSSP	734	22,4	10.877,4	19,2
TZL	3267	100	56.593,4	100

Iz tabele je razvidno, da so na prvem mestu glede izgubljenih delovnih dni na zaposlenega delavci iz TOZD PI, na drugem mestu pa iz TOZD FI. Še jasneje bi to videli, če bi računali izgubljene dneve na zaposlenega; tako bi dobili za TOZD PI 21 dni, za TOZD FI pa 17 dni itd. Eden glavnih vzrokov so težki delovni po-

nja živcev in čutil s 681 primeri ali 20 na 1000 zaposlenih. Od teh je bilo v bolniškem staležu 251 bolnikov ali 76,8 na 1000 zaposlenih. Teh 251 bolnikov je bilo v bolniškem staležu 3.425 dni, kar pomeni, v povprečju 13,6 dneva na vsakega. Omenil bi še to, da je pri 681 bolnikih bilo kar 151 bolnikov z vnetjem oči zaradi prehlada ali varjenja brez zaščite oči.

Zaskrbnjujoč je tudi podatek o duševnih boleznih. V tej grupi so poleg psihoz tudi nevroze in alkoholizem. Pri 119 bolnikih je bilo izgubljenih kar 2.407 delovnih dni, največ prav zaradi nevroz in alkoholizma. Če upoštevamo, da se pri nas zaposlujejo v zelo veliki večini ljudje brez kvalifikacij in predvsem z dežele in drugih republik, je razumljivo, da se pojavijo nevroze kot posledica konfliktnih situacij v novi sredini s povsem drugim jezikom, drugimi navadami in drugim pogledi na dogajanja v delovnem ali socialnem okolju. Po težini so obolenja živčevja in čutil s povprečnim trajanjem staleža 20 dni na bolnika na drugem mestu za obolenja srca in ožilja ter pred nesrečami izven dela in nesrečami pri delu.

Ostale grupe niso toliko pomembne. Oglejmo si raje izgubo delovnih dni po obratih oziroma TOZD, za katere pa ni podatkov o obolevnosti. Najprej si pogledajmo odnos med številom zaposlenih in številom izgubljenih delovnih dni po posameznih TOZD.

goji v metalurških obratih in na nekaterih stroškovnih mestih v TOZD FI v primerjavi z ostalimi TOZD in DSSSP.

Če se pogledamo v posamezne TOZD, vidimo, da je največ izgubljenih dni v TOZD PI zaradi nesreč pri delu in sicer 3656 dni ali 20 % od vseh izgubljenih. Za njimi so nesreče izven dela s 3592 dnevi

in obolenja dihal s 3175 dnevi, sledijo obolenja mišic, kosti in sklepov z 2117 dnevi (prepih, vibracije, prisilna drža). Obolenja prebavil s 1422 dnevi so daleč zadaj. V primerjavi z železarno Jesenice (panoga 114) smo mi precej na boljšem, kajti pri njih je 509 delavcev zaradi poškodb pri delu ostalo doma 11.318 dni, kar znese 22,2 dni na poškodbo (pri nas 15,9 dni v MO). Glede izgube delovnih dni na zaposlenega pa so v železarni na istem kot pri nas v MO — 21 delovnih dni (v celotni tovarni TZ Litostroj pa 17,3 delovnega dneva).

V TOZD FI so izgubili največ dni zaradi nesreč izven dela — 4147 dni (300 poškodovancev), sledijo obolenja dihal z 2927 dnevi in 400 bolniki (7 dni na bolnika) ter nato nesreče pri delu z 2744 delovnimi dnevi pri 181 poškodovancih. Tu se že kaže vpliv boljših delovnih pogojev in kvalifikacije. Na četrtem mestu so obolenja mišic, kosti in sklepov z 2461 dnevi in 173 bolniki, zatem pa obolenja prebavil s 1536 dnevi in 161 bolniki. Zaradi obolenj srca in ožilja je 53 bolnikov ostalo doma 1287 dni (24 dni na bolnika). Če upoštevamo, da je bilo zaradi obolenj srca in ožilja v preteklem letu izgubljenih v vsej tovarni 3474 dni, potem pomeni 1287 dni v TOZD FI kar 37 %.

Omenil bi še DS SSP, pri katerih je največ izgubljenih dni zaradi obolenj dihal in sicer 1956 dni z 258 bolniki. Tudi tu je precejšnje število izgubljenih delovnih dni zaradi obolenj srca in ožilja (29,28 % od izgubljenih dni zaradi obolenj srca in ožilja v vsej tovarni pri 22,46 % zasedbi delovnih mest z ozirom na vso tovarno!).

Pri ostalih TOZD so števila izgubljenih dni zaradi bolezni manjša in zato bolj pregledna. Moral bi sicer analizirati izgubo delovnih dni zaradi bolezni in poškodb, vendar to ni mogoče iz več vzrokov. To bi bilo možno z računalnikom ali s pomočjo perforiranih kartic, česar si pa zaradi preobremenitve sedanjega kadra z nerealno zasedbo ni mogoče zamisliti in uresničiti. Druge vzroke bomo navedli pri obravnavi problemov OA Litostroj. (Nadaljevanje prihodnjik)

Dr. Edo Tepina

Prispevek uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva

Od 1. februarja 1976 plačujemo v skladu s samoupravnim sporazumom o najmanjšem obveznem obsegu zdravstvenega varstva v SR Sloveniji določen prispevek k stroškom zdravstvenega varstva. Ta prispevek smo plačevali tudi prej, vendar so sedaj zneski nekoliko spremenjeni. 47. člen omenjenega sporazuma navaja naslednje prispevke:

1. 10 din za zdravila, pomožni sanitetni material ob prevzemu v lekarni na recepte, če je cena zdravila manjša kot 10 din, plača uporabnik zdravilo v celoti.
2. 40 din za vsak prvi obisk zdravnika na domu, če je ta opravljen na zahtevo bolnika.
3. a) 20 din za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu, razen za preglede v dispanzerjih.
b) 40 din za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu, če uporabnik ne predloži napotnice, kadar je s statutom zdravstvene skupnosti predpisana.
4. 30 din za prevoz z rešilnim ali drugim posebnim vozilom.
5. a) 100 din za protezo, ortoptične pripomočke, aparat za ekstenzijo, prosto stoječi posteljni trapez in invalidski voziček. Če zavarovana oseba dobi v uporabo že rabljen aparat za ekstenzijo, prosto stoječi posteljni trapez ali invalidski voziček, ne prispeva ničesar.
b) 150 din za ojačevalni slušni aparat ali aparat za omogočanje glasnega govora.
c) 60 din za kontaktna stekla ali lasuljo
d) 250 din za ortopedske čevlje
e) 60 din za pripomočke za oči
f) 100 din za kilne pasove
g) 20 din za bergle
h) 100 din za nepodložene usnjene rokavice, estetske roka-

- vice za protezo, navleke za krn po amputaciji, gumijasto žimnico
- i) 30 din za razprševalec ali inhalator
6. V zobozdravstvu: din
- za vsako polno prevleko 110
 - za vsako estetsko prevleko 130
 - za vsako krono (z zatičkom) 160
 - za vsak člen (v mostičku) 70
 - za vsak inlay 65
 - za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke 20
 - za vsako totalno protezo 230
 - za vsako parcialno protezo 290
 - za vsak abturator 40
 - za vsako opornico 280
 - za totalno protezo po Meistu 350
 - za vsak jahač ali gred 55
 - za vsak fiksni ortodontski aparat 280
 - za vsak snemni ortodontski aparat 135
 - za vsako reparaturo, podložek ali reokluzijo stare proteze 35
 - za vsako vizil protezo 405
- Posebej se še doplača kovina (državno zlato ali auropal)
7. 5 din za neobvezna cepljenja.
- V primeru upravičenega uveljavljanja zdravstvenega varstva v tujini prispevajo uporabniki 30 % cene zobozdravstvenih storitev in 20 % cene zdravil.
- V 48. členu omenjenega samoupravnega sporazuma pa je navedeno, kdaj uporabnikom ni treba prispevati k stroškom za zdravstvene storitve in pripo-

močke. Med ostalim ne prispevajo k stroškom:

1. Kadar uveljavljajo pravice iz najmanjšega obveznega zdravstvenega varstva (rak, spolne bolezni itd.)

2. Kadar uveljavljajo pravice iz zdravstvenega varstva za primer nesreče pri delu ali obolenja za poklicno boleznijo.

Prav tako ne prispevajo uporabniki k stroškom za zdravstvene storitve in pripomočke po členu 47 v naslednjih primerih, ki jih navaja 49. člen omenjenega sporazuma:

1. Kadar je potreben prevoz z rešilnim ali posebnim vozilom, če je po odredbi zdravnika, ki zdravi upravičenca zaradi iste bolezni, potreben večkratni prevoz, razen za prvi prevoz.

2. Za razne pripomočke po operacijah pri raku in druge pripomočke.

3. Vojaški invalidi, imetniki partizanske spomenice 1941, udeleženci NOB pred 9. IX. oziroma 13. X. 1943, borci španske revolucije, borci 1936 do 1939, borci z severno mejo, odlikovanci z redom narodnega heroja, odlikovanci Karadjordjeve zvezde z meči, redom belega orla z meči in zlate medalje Obilica in sicer za zdravila.

Poleg naštetih oprostitvev navaja 49. člen še precej primerov, ki pa za aktivne zavarovance pridejo redkokdaj v poštev. Vsi navedeni prispevki se lahko s sklepom občinske zdravstvene skupščine spremenijo.

To so izvlečki iz samoupravnega sporazuma o najmanjšem obveznem obsegu zdravstvenega varstva v SR Sloveniji. Morebitne nejasnosti vam bodo pojasnili v obratni ambulanti.

Dr. Edo Tepina

BOLNIŠKI DNEVI 1975																
	DS	SEP	734	PROJ	FI	856	FI	1155	SE	64	IVET	305	ZSE	153	TZL	3267
	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi	B	Dnevi
I	14	262	8	65	16	398	27	324	2	20	2	11	2	33	71	1113
II	5	128,5	1	4	3	208	15	124	-	-	2	91	3	61	39	616,5
III	-	-	-	-	4	81	10	206	-	-	-	-	2	43	16	330
IV	2	23	-	-	3	31	-	-	-	-	-	-	-	-	5	54
V	16	321,1	5	161	37	488,5	31	961,2	-	-	27	355,1	5	119,5	119	2407
VI	40	914,1	11	120	89	689,4	84	1113,2	2	18	20	482,1	5	92	251	3425,1
VII	26	975,6	5	32	33	690,3	53	1287,1	-	-	11	405	4	84	132	3474,3
VIII	160	1464,1	98	492,1	431	3175,3	400	2927,2	18	84	111	727	32	320,6	1250	9190,6
IX	60	779	14	71	162	1422,3	161	1536	7	25	43	923,6	12	171,5	459	4929
X	35	404,5	19	225	33	394,3	40	641,2	3	16	8	143,6	10	119,5	149	1941
XI	56	2794,4	20	1126,4	16	1135,6	11	1344,1	3	237	2	54,5	11	405,5	103	7094,4
XII	23	253	3	12	45	426	43	435	3	20	28	259	1	7	146	1412
XIII	57	674,4	21	549,2	227	2117	173	2461,3	17	234	61	632	13	247,6	569	6912
XIV - XVI	6	23	6	111,4	24	91	27	269,4	4	16	8	53	-	-	73	564,1
A	21	332	-	-	230	3656	181	2744	4	54	37	571	8	183	481	7540
B	47	702	18	332	322	3592,4	300	4147,3	12	105	70	881,2	8	117	777	9877,2
O	59	796,2	41	285	104	496	91	557,4	8	25	19	40	12	83	334	2282,6
SKP.	628	10832,1	270	3566,4	1779	19093,3	1647	21079,3	83	854	449	5630	126	2088,4	4976	63164,1
B R E Z P O R O D N I C																
	596	8333,4	259	2544	1769	18041,4	1638	19745,2	80	617	447	5575,2	119	1725,6	4902	56593,4

Kot vidimo iz tabele, je bilo v letu 1975 zaradi nesreč in bolezni izgubljenih 63.164 delovnih dni ali 19,3 delovnega dneva na zaposlenega. V to število so zajete tudi porodnice s 6571 delovnimi dnevi. Če te dneve odštejemo od skupnega števila izgubljenih dni, dobimo 56.593 dni/ure zanemari-mo!). V Litostroju je bil v preteklem letu možni fond ur v znesku 7.588.541 ur ali 1.084.077 delovnih dni. Če upoštevamo pri izgubljenih delovnih dnevih tudi porodnice, potem znaša bolniški stalež v preteklem letu 5,82 %, če jih pa ne upoštevamo, je ta odstotek manjši in sicer 5,22. Pri 56.593 izgubljenih dnevih je bil vsak Litostrojan poprečno 17,32 delovnega dneva odsoten zaradi bolezni ali poškodb. Oglejmo si najprej izgubo delovnih dni v celotni tovarni.

Na prvem mestu so nesreče izven dela, nato obolenja dihal in šele na tretjem mestu nesreče pri delu. Če pa upoštevamo vse nesreče skupaj, so na prvem mestu nesreče s 17.417 dnevi oziroma 27 % od vseh izgubljenih delovnih dni. Zaradi nesreč je vsak Litostrojan ostal doma 5 dni in 3 ure.

Zaradi nesreč pri delu smo izgubili 7.540 dni. Te podatke je že analizirala SVD, mi pa si oglejmo nesreče izven dela. S podatki iz tabele lahko izračunamo, da je trajala nesposobnost zaradi take nesreče poprečno 12,71 dneva in da se jih je na 1000 zaposlenih poškodovalo izven dela kar 238 in to tako, da so postali nesposobni za delo več ali manj dni. Žal trenutno nimamo na razpolago podatkov iz prejšnjih let, primerjava bi bila vsekakor za-

Zimski dan KS Litostroj

Ker je zapadlo v drugi polovici februarja tudi v Ljubljani po nekaj »suhih« letih dovolj snega, so se v krajevni skupnosti skupaj z delovno organizacijo Litostroj odločili, da organizirajo 21. februarja v Mostecu zimski dan. Pri tem so glavno breme prevzeli organizatorji rekreacije Titovih zavodov Litostroj, ki so pripravili proge ter izpeljali tudi samo tekmovalstvo.

Udeleženci so tekmovali v smučarskem teku na 6 km, v sankanju na 200 metrski progi in v kratkem turnir smuku. Vse proge so bile izredno dobro pripravljene, zato je tekmovalstvo potekalo nemoteno. Žal pa se je zimskega dne KS Litostroj udeležilo le malo občanov, le kakih 50 na vseh treh tekmovalnih progah. To je izredno majhna udeležba, saj živi v tej krajevni skupnosti precej prebivalcev, prav gotovo pa jih veliko tudi smuča. Vzrokov za tako slabo udeležbo ne bi iskali, zato pa jih bodo morali poiskati v KS Litostroj! Dejstvo je tudi, da večjega števila tekmovalcev kot tudi gledalcev ni privabilo niti družabno srečanje po končanem tekmovalstvu!

Pomembnejše kot tekmovalstvo samo je bila udeležba, saj je veljalo geslo: pomembno je sodelovati in se rekreirati v gozdovih Mosteca! Najbolj zagnani so bili tekači, saj jim je bila to ena zadnjih preizkušenj pred litostrojskim prvenstvom na Soriški planini. Malce nepričakovano je zmagal Lojze Rupnik pred Brankom Sršenom in Ladom Sazonovim (vsi trije TZ Litostroj), čeprav so tekmovali tudi taki kot sta dr. Jeglič in Tone Fornezzi-Tof, ki je bil nekaj cel svetovni prvak med novinarji. Kot kaže, postajajo litostrojski tekači vedno bolj zagnani, smučarske mu teku posvečajo več pozornosti, zato tudi rezultati ne izostajajo. Kot zanimivost naj povem, da sta bila Sršen in Rupnik zelo

dobra na letošnjem Trnovskem maratonu na 42 km, saj je bil Sršen 63., Rupnik pa le mesto za njim. Vsekakor vredno pohvale!

Tekst in foto: France Kmetič

Marjan Lesar tik pod vrhom

Startno mesto tekačev

Naši šahisti - prvaki Ljubljane

V začetku marca je bilo končano 28. sindikalno ekipno šahovsko prvenstvo Ljubljane za leto 1976, na katerem je sodelovalo 56 ekip, izbranih iz raznih podjetij in ustanov mesta Ljubljane in okolice s skupno 255 igralci.

Letošnje prvenstvo se je od dosedanjih v marsičem razlikovalo. Ukinili so 6 lig, v katere so bile doslej razporejene ekipe po uspehih in moči, in so tako vse prijavljene ekipe startale enakovredno. S tem je bila poudarjena množičnost in dana možnost vsaki ekipi posegati po najvišjih mestih.

Vse ekipe so bile razporejene v 4 skupine (po 14 ekip). Igrali smo po švicarskem sistemu — krožni varianti, in sicer 9 kol. To je razlika od Bergerjevega sistema, po katerem igra vsak

z vsakim, medtem ko po tej varianti nihče ne ve, s kom bo igral v naslednjem kolu in je tudi ves potek krajši. Igralni čas za eno partijo je znašal skupno 60 minut. V kolikor se v tem času igra ni končala, je brez ozira na pozicijo odločala ura, to je, da je izgubil tisti igralec, ki je prej porabil 30 minut za razmišljanje. Razmeroma kratek igralni čas je silil igralce, da so morali igrati hitro, brez oklevanja v zapletenih položajih.

Naša ekipa je tudi letos zmagala in pokazala odlično formo. Za Litostroj so nastopili sledeči šahisti: Lorbek, inž. Srebrnič, inž. Musič, inž. Lagudin in Kobler. Osvojili smo 77 % možnih točk ter se uvrstili v republiški finale, ki bo koncem maja na Bledu.

Ivan Kobler

Sindikalni šahovski prvaki

Lojze Rupnik — zdaj!

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem mojim sodelavcem iz Prodaje za izraze sožalja in podarjeno cvetje ob smrti mojega očeta.

Barbara Vitorovič

SAH

Šahovsko društvo Domžale je prosilo za finančno pomoč pri izvedbi 13. spominskega šahovskega turnirja HERING-ZUPANČIČ.

Na turnirju bo sodelovalo 40 znanih šahovskih tekmovalcev, med njimi tudi 4 Litostrojčani.

Konferenca sindikata je prošnjo ugodno rešila in dodelila enkratno finančno podporo za organiziranje šahovskega turnirja v višini 1000 din.

V SPOMIN

Z globoko žalostjo smo prejeli novico o mnogo prerani smrti Marjana Kopoljške. Kadar ne nadoma, nepričakovano, sredi ustvarjalnega dela, načrtov in nalog omahne človek, je težko, skoraj nemogoče najti besede, ki bi lahko izrazile bolečino izgube. Boleča je zavest, da smo izgubili dobrega tovariša in komunista. Rodil se je kot sin delavca, izučil se je za livarja in kot eden izmed najboljših v tem poklicu postal delovodja, kasneje pa zaradi svojih bogatih izkušenj in znanja inštruktor v livarni sive litine.

Že v zgodnji mladosti se je pridružil revolucionarnemu gibanju in postal iz dobrega mladinskega člana ZK. Kot bорец za izgradnjo naše socialistične in samoupravne družbe je užival zaupanje delovnih ljudi, ki so mu zaupali številne odgovorne naloge (med drugim je bil dolga leta predsednik delavskega sveta delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj, sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov, član delavskega sveta in upravnega odbora ter član številnih komisij).

To pa še ni vsa njegova družbenopolitična dejavnost. Udejstvoval se je tudi v občinskem merilu, poznali so ga kot pravega, prekaljenega komunista in mu, zato zaupali vrsto odgovornih funkcij, od katerih naj omenimo samo dolžnost predsednika Zveze rezervnih vojaških starešin terena Litostroj in občinskega odbora rezervnih vojaških starešin Ljubljana — Šiška.

Deloval je tudi na športnem področju kot aktiven športnik in organizator.

S svojim bogatim strokovnim znanjem je bil učitelj mladim delavcem, ki so se želeli izučiti za težak poklic livarja, s svojim občutkom za človeka pa jim je bil prijatelj.

Vzgojil je vrsto dobrih livarjev.

S svojimi izkušnjami in teoretičnim znanjem pa je tudi veliko prispeval k razvoju nove livarske tehnologije. Njegovo delo so poznali tudi izven meja naše republike, saj je sodeloval na številnih kongresih in bil dober svetovalec tudi tistim, ki so se s to tehnologijo komaj seznanili. Bil pa je tudi prijatelj narave. Vsak prosti čas je izkoristil, da se je zatekel v dolenske gozdove, kjer je kot član lovske družine Dobrnič skrbel za varstvo živali in okolja. Zaradi njegove ljubezni do narave in nesebičnega prijateljstva so mu izkazali veliko zaupanje s tem, da so ga izvolili za tajnika lovske družine.

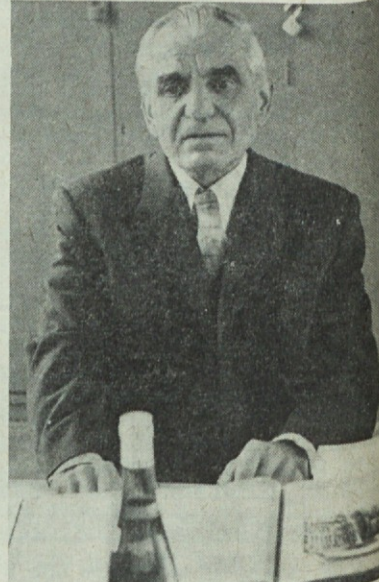
Globoka in morda najtežje nadomestljiva vrzel je nastala po smrti Marjana Kopoljške na proizvodnem področju in na področju vzgoje novih kadrov v naši livarni.

Pogrešali ga bomo kot človeka, delavca, prijatelja, še bolj pa bo skrbnega očeta in dobrega moža pogrešala njegova družina. Vendar pa bo zaradi svoje bogate dediščine za vedno ostal živ med nami.

Odšla sta v pokoj

Janez Koprivec, rojen 12. 5. 1931 je letos februarja nepričakovano odšel v invalidski pokoj. Od leta 1965 je vrtal na velikih kolbah v težki obdelavi. Bil je zvest Litostrojčan, discipliniran pri delu in velik tovariš. — Želimo, da bi se kot tovariši srečevali še vrsto let.

Letos v januarju je odšel v zaslužni pokoj naš sodelavec Franc Fras. V režijski mizarni je delal kot strojnik od 1. 4. 1963. Želimo mu še veliko zdravih in zadovoljnih let

Sodelavec

USTANOVLJENI AKTIV MLADIH KOMUNISTOV V PI

Tudi v TOZD PI so mladi komunisti ustanovili svoj aktiv kot obliko in metodo idejnopoličnega delovanja in usposabljanja članov zveze komunistov do 27. leta starosti.

Za sekretarja so izvolili Miroslava Debeljaka, za namestnika Stipa Borišiča, člani sekretariata pa so Radomir Babič, Vladimir Vojska in Radomir Jažinovič.

VRTIČKARJI

Letos mineva dvaindvajset let, odkar je bil v Slovenskem poročevalcu objavljen oglas, da oddaja kmetijska zadruga malih gospodarstev s sedežem na Miklošičevi zemljišče v obdelavo posameznikom. Na podlagi tega oglasa se je zbralo 20 interesentov, pretežno Litostrojčanov, ki so ustanovili društvo vrtničkarjev.

Glede na novi zakon o zadru-
gah iz leta 1960 so se morala ma-
la gospodarstva razformirati ali
priključiti k zadrugi s sedežem
v Polju. Tako smo ustanovili ko-
misijo vrtničkarjev pri krajevni
skupnosti Zgornja Šiška in pod
tem naslovom delovali do leta
1972. Nato smo sestavili več ob-
delovalnih obratnih enot na ob-
močju celotne Ljubljane. Ker je
pretežni del vrtničkarjev Litostroj-
čanov, nam je krajevna skupnost
Litostroj dovolila registracijo kot
»komisija vrtničkarjev pri krajevni
skupnosti Litostroj«. Naša krajev-
na skupnost nam nudi vsestran-
sko pomoč. Danes ima komisija
v upravljanju 10 hektarov vrtov,
od tega 5 hektarov z vodovodno
napeljavo za zalivanje, medtem
ko za ostalo ozemlje mestni vodo-
vod ne dovoli napeljave. To zem-
ljišče je razdeljeno na 15 obrat-
nih enot in ga vestno obdeluje
600 vrtničkarjev. Težave imamo s
pridobitvijo novega zemljišča, ka-
kor tudi z vsakoletno izgubo zem-
lje zaradi urbanistične gradnje.

Zemljišče je last privatnikov,
družbenega in zadrugnega sek-
torja. Tem plačujemo tudi najem-
nino.

Litostrojčani! Pomislimo, koliko
nam koristijo naši vrtovi, koliko
nam nudijo povrtin in rož! Po-
leg veselja in koristi nam vrtovi
nudijo tudi nekaj prepotrebne re-
kreacije.

Na žalost ugotavljamo, da se
posamezniki ne držijo pravil
vrtničarjev. Zemljo tistemu, ki jo
obdeluje! Pri nas, ki imamo malo
zemlje na obronku Ljubljane pa:
Zemljo tistemu, ki jo dobro ob-
deluje! Zemlja rodi svoje sadove,
toda zahteva tudi vso našo skrb.
Naši vrtovi naj bodo za vzgled.
Če postavimo hišico za orodje, naj
bo lična in okolica pospravljena,
ne postavljajmo pa barak, ki de-
lajo sramoto vsemu okolju.

Zato vas ponovno sežnanjamo
s pravili komisije vrtničkarjev, ki
so bila sprejeta na zboru aprila
1974. Kdor pravil ne bo upošte-
val, bo izgubil pravico do vrta.

PRAVILA KOMISIJE VRTIČKARJEV

Splošni del

Komisija vrtničkarjev je usta-
novljena na prostovoljni osnovi.
Nima nobenih subvencij in pod-
pore, temveč se vzdržuje iz last-
nih sredstev. Namen komisije je
pomagati občanu, ki ima veselje
do obdelovanja vrta, da mu pre-
skrbi košček zemlje za obdelavo.
Komisija nima nobenih pridob-
itvenih namenov, ampak določa
samo najemnino na osnovi pred-
računa, ki ga mora narediti po-
slovodja, tako da plača najemni-
no in stroške upravljanja.

PRAVICE VRTIČKARJEV

— Vsak vrtničkar, ki je plačal
najemnino za tekoče leto, ima
pravico do svoje parcele. Če od-
vzamejo njivo do 20. marca teko-
čega leta, ne more zahtevati no-
bene odškodnine za vrtnine.

— Na svojem vrtničku — parce-
li ne sme imeti podnajemnikov.
V kolikor je sam celo leto odso-
ten ali bolan, mora to pravočasno
javiti vodji enote, da ta ukrene
vse potrebno.

— Vsakemu vrtničkarju, ki ne
ravna v skladu s temi pravili in
po navodilih vodje enote, lahko
parcele odvzamemo. Vodja enote
pa mora vse nerednosti javiti
upravnemu odboru.

— Vsak vrtničkar ima pravico
zahtevati odškodnino od komisije
v višini, ki je določena na
Skupščini vrtničkarjev, če izgubi
svojo parcelo med 30. marcem in
31. oktobrom.

DOLŽNOSTI VRTIČKARJEV

— Vsak vrtničkar, ki dobi par-
celo v najem, mora poravnati na-
jemnino, ki je določena za vsako
leto posebej, najkasneje do 15.
maja tekočega leta.

— Parcelo mora obdelati naj-
kasneje do 15. maja in jo nato
vzdrževati vse leto.

— Dolžan je zatirati škodljiv-
ce, mrčes, koloradske hrošče itd.

— Ne sme stresati plevela in
kamenja na stezo ali sosedov
travniki. Vsak si mora na svojem
zemljišču narediti posebno jamo
za odpadke.

— Starši morajo paziti, da otro-
ci ne bi delali škode na sosednjih
parcelah.

— Prepovedano je hoditi ali
voziti po sosednjih njivah in
travnikih. Lastnik ima vso pra-
vico zahtevati odškodnino preko
sodišča.

— Pot pred svojim vrtničkom
mora vzdrževati, sproti mora od-
stranjevati vse odpadke in ple-
vel. — Jeseni mora zložiti fi-
žolove prekle in količke v buta-
re, zaradi lepšega izgleda. (Pred-
pisi občinske skupščine!)

— Pranje avtomobilov na vrto-
vih je prepovedano (voda je za-
računana samo za zalivanje
vrtov).

— Parkiranje med parcelami
in na tujih parcelah ni dovoljeno.
— Pipe pri vodovodih je treba
po uporabi dobro zapreti.

— Prepovedano je betonirati te-
melje za barako ali kakršnokoli
drugo gradnjo iz betona in po-
stavljati ograje.

— Brez dovoljenja vodje obrat-
ne enote najemnik ne sme odda-
jati svojega vrtnička drugemu na-
jemniku.

K. A.

Kako naj bo in kako naj ne bi bilo na naših vrtničkih

Ze je tu pomlad in bližajo se prvomajski prazniki. Praznovanje letošnjega prvega maja bo v okviru ZPS, vse tri praznične dneve naj bi naši delavci s svojimi družinami preživeli ob morju. Kakšen je obseg in program tega praznovanja?

Hotel ALBATROS v Poreču nam nudi svoje usluge po zelo zmerni ceni 100 din na dan. Cena za vse tri dni skupaj je torej 300 din na osebo.

Program bi bil tak:

V Poreč pridemo 30. aprila, penzion se začne z večerjo. Po večerji ob kresu oziroma tabor-
nem ognju kulturni program. Nastopali bodo pevski zbori in
razne godbe, ples in zabava po želji.

Na praznik, 1. maja bo ob 7. uri budnica z godbo na pihala. Od 9. do 11. ure bo koncert pevskih zborov in godb na pihala. Ob 11. uri bo odprta likovna razstava slikarjev — amaterjev iz vseh kolektivov, ki so člani ZPS. Poleg bo razstavljal tudi Litostrojčan Bojan Štine, ki bo prikazal umetniško livarstvo.

Drugi dan naj bi bil namenjen rekreaciji in družabnim srečanjem med društvi ZPS na področju telesne kulture (kegljanje, balinanje, plavanje in drugo).

Zadnji dan ob 12. uri kosilo in popoldne odhod domov. Prevoz naj bi si oskrbel vsak sam. Ali se tisti, ki naj bi bili nosilci vse kulturne dejavnosti v Poreču, strinjajo s tem pro-

gramom? Slišati je nekatere pripombe.

Glavni nosilci programa so litostrojški godbeniki na pihala in litostrojški pevski zbor. Predvidoma bo nastopil tudi trboveljskih »Slavček« in njihova godba na pihala. Za en dan bivanja v Poreču naj bi sredstva za godce in pevce prispevala ZPS, ostala dva dneva pa naj bi si vsak

plačal sam. Zaradi tega je slišati, da pevci in godbeniki ne sprejemajo tega programa, ker je predrag in da bi bili predolgo ločeni od svojih družin itd.

Kaj pa godbeniki in pevci predlagajo?

Oboji menijo enako in sicer, da bi nastopili samo na predvečer pri tabornem ognju in drugi dan z budnico ter koncertom na razstavi, 1. maja popoldne pa naj bi se že vrnili domov. Prevoz, prenočišča in hrano naj za vse nastopajoče v celoti plača sindikat. To pa najbrž ni sprejemljivo za sindikalno blagajno, ker bi jo dokaj izpraznilo. Zaradi vsega tega bo potreben še temeljit pogovor. Vendar se moramo zavedati, da se čas hitro približuje in da dolgi pogovori ne bodo prinesli kaj bistveno boljšega, razen da bomo za praznike prepevali kar vsak zase doma.

J. O.

Druge zimske športne igre ZPS

V soboto 28. februarja so bile druge športne igre ZPS, tokrat v organizaciji Atmosa iz Hoč.

Več kot 100 smučarjev je na Pohorju pokazalo svojo spretnost v veleslalomu. Prekrasen dan je bil priča ostri borbi med enajstimi kolektivi ZPS. Pohvale vredna je bila dobra organizacija Atmosa, ki je storil vse za dobro počutje svojih gostov.

REZULTATI

Ženske:

1. mesto Silva Jarc	TZL	čas	29,42
2. mesto Mira Sček	TZL	čas	30,92
3. mesto Boža Šoba	TZL	čas	31,76

Moški nad 45 let:

1. mesto Edo Muhič	MM	čas	26,81
2. mesto Edi Rajh	STT	čas	27,50
3. mesto Vlado Jankovič	TZL	čas	27,88

Moški od 35 do 45 let:

1. mesto Brane Sršen	TZL	čas	44,68
2. mesto Marjan Bojda	STT	čas	46,72
3. mesto Jani Bizjak	STT	čas	48,15

Moški od 25 do 35 let:

1. mesto Janez Kalan	TZL	čas	43,62
2. mesto Miha Šorn	AGROSTROJ	čas	45,18
3. mesto Branko Jamšek	STT	čas	45,19

Moški do 25 let:

1. mesto Milan Bratuš	Gostol	čas	44,79
2. mesto Jože Knez	STT	čas	44,91
3. mesto Marko Faletič	Gostol	čas	45,33

REZULTATI (EKIPNO):

1. mesto LITOSTROJ	5 točk	4. mesto METALNA	22 točk
2. mesto STT Trbovlje	10 točk	5. mesto ATMOS	38 točk
3. mesto AGROSTROJ	11 točk	6. mesto GOSTOL	41 točk

Prihodnje zimske igre bodo v Novi Gorici v organizaciji Gostola.

V. M.

Aktiv mladih komunistov v IRRP

Na osnovi statuta ZKS (4. točka 12. člena) in na osnovi sklepa 13. seje OK ZKS Ljubljana-Siška, je OO ZK IRRP ustanovila aktiv mladih komunistov.

Na prvi seji 10. februarja smo izvolili štiričlanski sekretariat (Goran Beguš, Stane Kocjan, Borivoje Todorovič in Zoran Prodan), za sekretarja in delegata v AMK pri OK ZKS Ljubljana-Siška je bil izvoljen Goran Beguš, za namestnika pa Kocjan Stane.

Naša prva naloga, ki je že končujemo je, da skupaj z OO ZK IRRP po komisijah naredimo program dela za dveletno obdobje in enoletni akcijski program. Mladi smo zastopani v naslednjih komisijah:

— v komisiji za idejnopolitično usposabljanje — predsednik Ivo Hauptman, član Josip Fileš

— v komisiji za družbeno samozaščito — član Stane Kocjan

— v komisiji za kadrovska vprašanja — predsednik Mirko Vujanich

— v komisiji za družbenoekonomska vprašanja in samoupravljanje — član Goran Beguš.

Izdelati moramo evidenco članov mladih komunistov, pregledati delavnost posameznikov, število funkcij, kako jih izvršujejo in podobno. Veliko pozornost bomo posvetili sprejemanju novih članov, pri čemer si moramo prizadevati, da bo postal član ZK le tisti, ki je s svojo družbenopolitično aktivnostjo dokazal, da spremlja program, statut in politiko ZK in da je pripravljen aktivno opravljati funkcije, ki mu bodo zaupane.

Kritično bomo pregledali tudi delo osnovne mladinske organizacije. Tako bomo kot angažirani mladinci in komunisti gotovo preživeli vlogo, pomen in poslanstvo družbenopolitične organizacije mladih.

Naša naloga bo tudi, da se bomo mladi izobraževali v več političnih tečajih, enoletnih političnih šolah ter nato najboljši na visokih šolah v Ljubljani.

Goran Beguš

Zaključna proslava

Zaključna proslava, ki je zaokrožila preteklo obdobje sodelovanja med mladino Litostroja in vojašnico Boris Kidrič, je uspela. Kot je plodno sodelovanje, tako bogat je bil tudi program. Vsi udeleženci so imeli v mislih: »Še bolj moramo poglobiti sodelovanje!« Poleg naših mladink in mladincev so se proslave udeležili v večjem številu tudi mladinci iz Roga v Savljah, in tako stopili v krog tistih, ki uspešno sodelujejo z vojašnico Boris Kidrič.

S. M.

vesti iz obratov

TOZD FI

DIESELSKI MOTORJI

Za Sirijo smo končno izdelali in odpremili dva motorja, vsakega s po 1200 KS. Prav tako smo izgotovili dva motorja enakih moči za Indijo, ki ju je bila naročila splitska ladjedelnica.

Četrto gradnjo motorjev za ladjedelnico »TITO« v Beogradu (DM 726) imamo v končnih fazah funkcijskih preizkusov, medtem ko je peta gradnja v končnih fazah montaže. Za ladjedelnico v Kraljevici pripravljamo montažo prve gradnje motorjev. Vsaka gradnja obsega štiri motorje tipa 5 t 23 HH.

Za romunskega naročnika imamo naročenih pet gradenj motorjev tipa 320 in 520 MT BH, od katerih prvo gradnjo pripravljamo za montažo.

ČRPALKE

Za TE Šoštanj končujemo montažo na prvi črpalki za hladilno vodo. Montaža črpalke je izredno zahtevna zaradi svoje velikosti in posebne centricnosti in iztežiščenja vrtečih delov. Za drugo črpalko pospešeno mehaniko obdelujemo posamezne sestavne dele. Vzporedno s tem izdelujemo dele za kondenzator za istega naročnika.

Za namakalni sistem v delti Nila smo od naročenih 11 črpalnih postaj odpremili letos v februarju deveto črpalko postajo,

za deseto pa montiramo končne lopute. Posamezne dele za črpalke še končno obdelujemo in pripravljamo za poskusno montažo.

TURBINE

Od štirih naročenih Francoskih turbin za Novo Zelandijo montiramo prvo. Zaradi kasnejše v prehodnih fazah naročilu posvečamo posebno pozornost, tako da bi montažo vseeno izvršili v zahtevanem roku, ker je odprema objekta vezana na transport z ladjo.

Odpremili smo zadnji, tretji turbinski agregat za HE Cabra Coral v Argentini.

Razna jugoslovanska gradbena podjetja gradijo v Chira Piura v Peruju kompletan namakalni sistem s celotno infrastrukturo. Nosilec posla je Energoprojekt iz Beograda. Litostroj je udeležen z izdelavo lopute Ø 4500. Ta loputa oziroma posamezni sestavni deli so v fazi mehanske obdelave. Za Litostroj predstavlja izdelava te lopute izredno zahtevno nalogo glede na določene zahteve in velikosti objekta.

ZERJAVI

Za že zgoraj omenjenega naročnika v Chira Piuri montiramo dva ročna žerjava, v montaži pa sta tudi dva žerjava za naslednjo fazo novih skladišč, ki jih gradi Metalka v Vižmarjih.

L. Nadlišek

TOZD PI

LIVARNA SIVE LITINE

Poleg izdelave ulitkov za dieselske motorje predstavlja proizvodnja ulitkov za vilicarje in turbine za SD II glavno proizvodnjo. Poleg tega je v izdelavi 8 podložnih plošč 4000×2000 mm za IVET. V tem mesecu predvidevamo ponovno izdelavo ulitkov za ekscentrične stiskalnice za Jelšin Grad iz Banje Luke.

PLOČEVINARNA

Dotok novih naročil za izdelavo zvarjencev je neprekinjen in

to z zelo kratkimi roki, zato že sedaj ugotavljamo, da pločevinarna sama ne bo zmogla izvršiti v tem letu vseh rokovnih obvez. Predvsem nam manjka konstrukcijskih ključavničarjev in varilcev. Posebno pereče je tudi pomanjkanje delovnega prostora za sestavo zvarjencev. Zaradi tega je potrebno povečati kooperacijo za izdelavo le-teh.

V marcu bomo izdelovali predvsem zvarjence za SD II (sesalne cevi, spiralno ohišje za Crystal Dam ter tlačni regulator za HE OHAU-A).

Zelo pospešeno izdelujemo zvarjence za kondenzator za termoelektrarno Šoštanj VI. Delo je obsežno, saj znese teža teh zvarjencev preko 180 t (14 večjih zvarjencev).

Delamo zelo intenzivno, saj bodo vsi glavni zvarjenci končani v dogovorjenem roku, t.j. 31. marca letos. Vsekakor je treba posebej pohvaliti kolektiv pločevinarne, saj delo lepo napreduje, kljub neštetim problemom.

A. G.

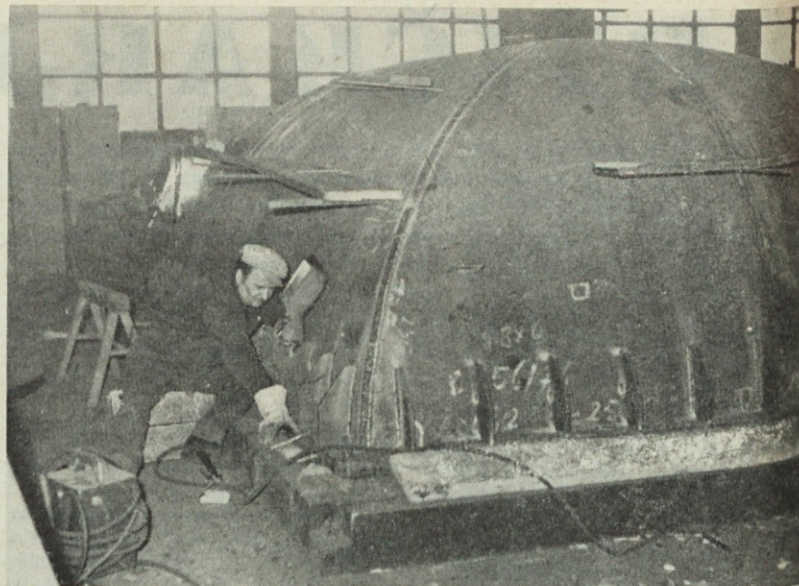
LIVARNA JEKLENE LITINE

Večji del proizvodnje predstavlja v tej livarni vsekakor izdelava ulitkov za Minel iz Beograda.

Izdelujejo tudi ulitke za Kaplanovi turbini SD II, posebno še hitimo z izdelovanjem štiridelnega spodnjega vodilnikovega obroča. V začetku marca smo pričeli z oblikovanjem in ulivanjem večjega števila tekalnih koles za žerjave HE Krško, železno Nikšić ter žerjave, ki jih z Metalno Maribor izdelujemo za ZSSR. Prav tako smo pričeli izdelovati obrobnoodporne ulitke za rudnik bakra Majdanpek.

VESTI IZ MODELNE MIZARNE

Predvidevamo, da bomo v marcu izdelali modele za HE Zaku-

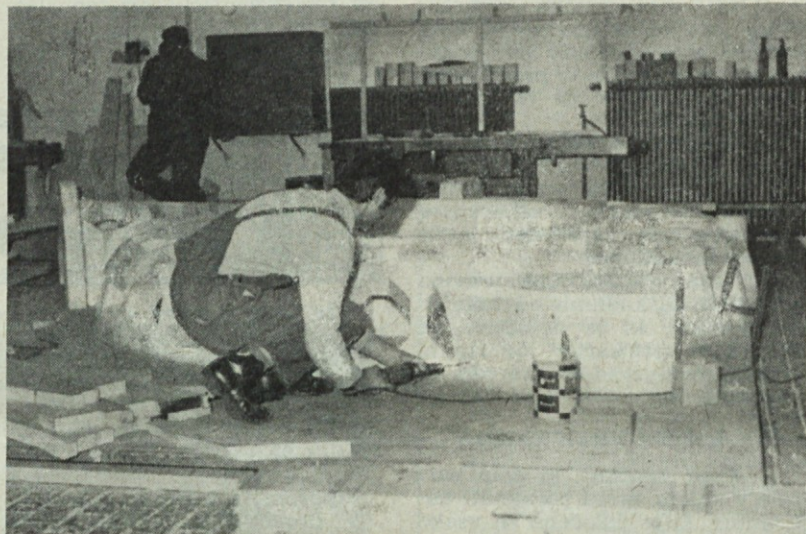
Varilca Jamrovič Jože in Husein Hamzić pri varjenju zadnjega pokrova za kondenzator, ki ga izdelujemo za TE Šoštanj

čac, saj so nekateri že v končni fazi. Omeniti je treba tudi izdelavo skeletnega modela dvodelnega spiralnega ohišja za beograjskega naročnika »Ivan Milutinović«. Pripravljamo tudi izdelavo modelov za ohišje zobatih prenosnikov (reduktorjev) za Metalurgimport iz Sovjetske zveze. Ker je to naročilo zanimivo za

celo OZD, smo se dela lotili zelo intenzivno.

Modelna mizarna je še naprej izredno zasedena z delom. Prevladujejo veliki in zapleteni modeli, od katerih zahteva vsak od 1000 do 3000 ur izdelave, zaradi kratkih rokov pa tudi velika prizadevanja skupin modelarjev. Največja dela predstavljajo modeli ohišij reduktorjev za ZSSR, ki so pomembni za nadaljnjo proizvodnjo sive in jeklolivarne, model velike črpalke za rečno ladjevje, model krmila za Indijo. Če nam uspe prodaja ulitkov zasunov za posredni izvoz v ZSSR, se nam obeta obilica dela, preko enomesečne proizvodnje modelov. Razen tega se ubadamo s proizvodnjo modelov za specialno litino za novo livarno. Ti modeli zahtevajo višjo kvaliteto izdelave glede na točnost in trajnost. Podobne modele smo sicer s pomočjo orodjarne izdelovali že pred 20 leti, vendar smo tovrstno proizvodnjo glede na tedanjo kratkoročno orientacijo livarn opustili. Prekinitev kontinuitete dela in ponovna vpeljava zahteva nove kadre — specialiste, modelne ključavničarje in primerno opremljenost modelarne.

A. Klemenc

Skeletni model ohišja črpalke za naročnika »I. Milutinović« iz Beograda

Poškodbe v januarju 1976

V naši organizaciji združenega dela smo imeli v januarju 41 poškodb, od tega so se 3 pripetile na poti v službo. Zaradi poškodb smo izgubili 550 delovnih dni.

TOZD/DS	Število poškodb	Štev. izgub. delovnih dni
TOZD PI — livarna sive litine	4	42
— livarna jeklo litine	9	164
— pločevinarna	5	46
TOZD FI	16	218
TOZD IVET	1	21
TOZD SE	1	4
TOZD ZSE	3	24
TOZD ICL	1	—
DS SSP	1	31

Poškodb na očeh je bilo 11, glavo si je poškodoval 1 delavec, telo tudi 1 delavec, prste rok si je poškodovalo 11, ostali del roke 6, noge pa tudi 11 delavcev.

Največ je bilo poškodb v sredo (10), sledi torek z 9 poškodbami, petek z 8 poškodbami ter ponedeljek in četrtek s 7 poškodbami.

V januarju smo imeli 6 poškodb več kot v istem mesecu lani.

Služba varstva pri delu

OBISKALI SMO JU

V naši sredini že dalj časa ne delujeta dva sicer aktivna člana koordinacijskega sveta mladinske organizacije Zdenka Brank in Branko Tkalec. Oba sta več kot tri mesece v bolniškem staležu, zato smo mladinci sklenili, da ju obiščemo.

Zdenko Brank iz OO ZSM ZSE, tajnico direktorja, smo obiskali na domu. Branka Tkalec iz OO ZSM IRRP, konstrukterja v biroju RP pa na Kliničnem centru.

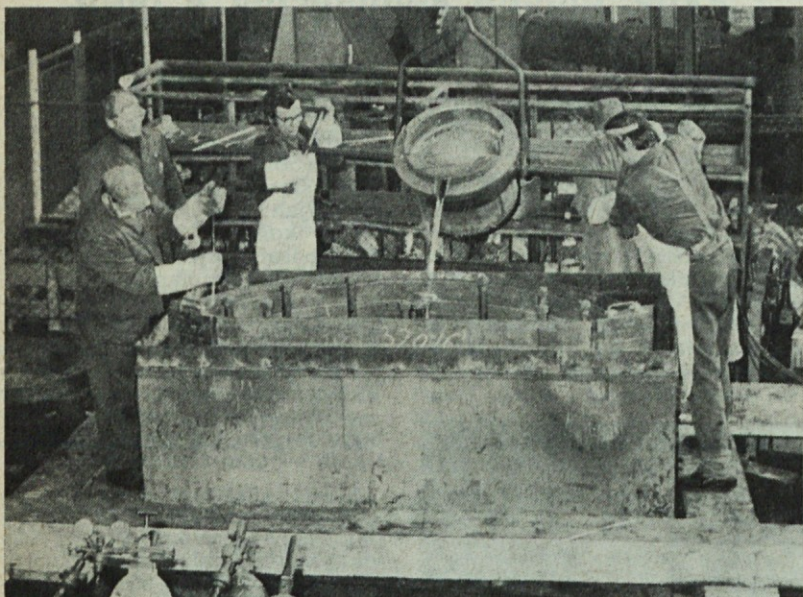
Z obema smo se zelo prijetno pogovarjali. Podarili smo jima skromna darila in izrazili iskrene želje, da čim preje okrevata in se vrneta med nas.

Goran Beguš

Tovarišu Albinu Goršetu želimo za njegov 70. rojstni dan še mnogo zdravja in sreče. Istočasno se mu zahvaljujemo za 22-letno uspešno sodelovanje

Kolektiv FRP

Nosilni ležaji za Cementarno Anhovo

Ob pomembnem naročilu za izdelavo kompletnih mlinic cementa za cementarno Salanit iz Anhovega se v proizvodnji srečujemo z do sedaj največjimi dimenzijami sestavnih delov.

Ker to ni vsakdanji primer, naj povemo, da smo v sicer malem obratu livarne bele kovine za cementarno Salanit iz Anhovega z belo kovino zalili do sedaj tudi največji nosilni ležaj (njegov premer je 2200 mm, teža celotne skodele pa približno 4200 kg).

Priprave na ta dogodek so morale biti temeljite, saj smo se tu poleg velike dimenzije srečali še z mnogimi spremljajočimi tehnološkimi problemi.

Pretežno breme pa je le pripadlo marljivi ekipi livarne bele kovine, ki je moralo pod izredno težkimi pogoji opraviti to pomembno delo. Pri njihovem požrtvovalnem delu jim želimo še veliko uspehov!

K. G.

Priznanje HE Globočica iz Makedonije ob desetletnem poslovnem sodelovanju

Glasilo delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5800 izvodov — Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Stanislav Bradeško dipl. inž., Milan Vidmar, Janez Oprešnik, Vukoslav Živković, Leopold Šolc, dipl. inž., Hrabroslav Premelč, Janez Stražišar, dipl. inž., Milan Jurjavčič, Ivan Elikan.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Elikan, tehnični urednik Estera Lamplič.

Telefon uredništva 56-021 (h.c.) interna 246 — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska ZGP Primorski tisk, Koper — TOZD Tiskarna Jadran — 1976